

Jaarverslag 2018

Bonnefantenmuseum

ED LYNCH

me one is in
house

BONNEFANTENMUSEUM
NOVEMBER 2018 - 28 APRIL 2019

BankGiroLoterij POKES21 DSM Struikhuizen BLOCK POKES21 POKES21 POKES21 POKES21 POKES21

Jaarverslag 2018

Bonnefantenmuseum

VOORWOORD DIRECTIE	6
RAAD VAN TOEZICHT	10
BESTUURSVERSLAG	14
Missie en visie	15
Tentoonstellingen	
Hedendaagse Kunst	16
Oude Kunst	52
Bonnefanten Buitenshuis	60
Collectiebeheer en -documentatie	62
Aankopen 2018 – Hedendaagse Kunst	64
Schenken 2018 – Hedendaagse Kunst	68
Langdurige bruiklenen 2018 – Oude Kunst	69
Publicaties	70
Educatie & Publieksbegeleiding	72
Communicatie & Marketing	76
Evenementen	78
Samenwerkingsverbanden	85
Organisatie	86
Bedrijfsvoering	90
Risico-Inventarisatie & Evaluatie	96
Risicoparagraaf	97
Financiële positie	98
Personeelsvertegenwoordiging	98
Stichting Collectie Bonnefantenmuseum	99
Nevenfuncties	100
Vereniging Vrienden van het Bonnefantenmuseum	101

JAARREKENING 2018	98
Balans	106
Staat van baten en lasten 2018	108
Analyse realisatie versus begroting	110
WNT – verantwoording	111
BIJLAGEN	138
Formatieve opbouw (per 31.12.2018)	113
Organisatiestructuur	114
Personeelsbestand 2018	115
Uitgaande bruiklenen 2018 – Hedendaagse Kunst	117
Uitgaande bruiklenen 2018 – Oude Kunst	119
Begunstigers	120

1

Het bieden van betekenisvolle esthetische, educatieve, intellectuele en culturele ervaringen aan een breed en divers publiek, dat is waar het Bonnefantenmuseum ook in 2018 voor stond. Als museum voor oude, moderne en hedendaagse kunst, met een onderscheidende oriëntatie op de ‘verborgen canon’ van kunst en kunstenaars die niet - of nog niet - in vergelijkbare musea verzameld en getoond worden, hebben we in 2018 ons publiek op sleeptouw genomen met een spannende, opmerkelijke en gevarieerde programmering met tentoonstellingen, evenementen en educatieve activiteiten.

In het oog springende projecten waren onder meer de solotentoonstelling van Melanie Bonajo (zowel in het museum als op Pinkpop), de eerste Nederlandse museumtentoonstelling van David Lynch, foto's en films van het jongetje Randy door Robin de Puy, de Tien topstukken on tour van de BankGiro Loterij, de verzameling van Jacques & Miny Defauwes waarin de vriendschap met Jaap Mooy de leidraad vormde, de collectie-opstelling *Beating around the bush Episode #5* met onder andere Helen Verhoeven en Johan Tahon en de koorkappen van FASHIONCLASH in samenwerking met de Heiligdomsvaart Maastricht 2018. Al deze activiteiten konden zich verheugen in grote publieke belangstelling, en het is dan ook met gepaste trots dat wij in dit Jaarverslag 2018 melding kunnen maken van 129.000 bezoekers (2017: 114.000 / 2016: 133.000).

Onze collectie is in 2018 met 24 kunstwerken uitgebreid (20 aankopen en 4 schenkingen), onder meer van Kahlil Joseph, David Lynch, Paloma Varga Weisz (met ondersteuning van de Vereniging Rembrandt en het Mondriaan Fonds), Melanie Bonajo, Raquel van Haver en Zheng Guogu.

Het plotselinge overlijden in augustus 2018 van onze projectleider en zeer geliefde collega Tom Goossen heeft onze organisatie diep geraakt. Zijn inzet en betrokkenheid waren en blijven een voorbeeld voor ons allen, en stemmen tot dankbaarheid voor alles wat hij voor het museum heeft gedaan.

Conform opdracht van de Gedeputeerde Staten van Limburg zijn in 2018 de drie provinciale musea onderwerp geweest van een visitatie door externe deskundigen. Het verheugt ons dat de commissie in haar rapportage heeft vastgesteld dat het museum zich de afgelopen jaren zowel op het vlak van programmering als bedrijfsvoering in sterke mate verder heeft ontwikkeld. Wij hebben met ons team in de afgelopen jaren veel energie gestoken in de ontwikkeling van een nieuwe koers voor het Bonnefanten en zijn heel blij dat daarvoor steeds meer waardering voelbaar is. We nemen de uitdaging aan om, aan de hand van de aanbevelingen van de commissie, de komende tijd de schouders te zetten onder een nog betere toekomst voor het Bonnefantenmuseum.

De financiële positie van het Bonnefantenmuseum is voldoende tot goed te noemen. Er zijn geen externe financiële middelen aangetrokken. Het gerealiseerde resultaat ligt ruim boven de begroting, wel is in 2018 de financiële positie ten opzichte van 2017 licht afgenomen. De current ratio is echter ruim voldoende en de solvabiliteit van 0,4 ligt tussen de gewenste 0,25 en 0,5. Beide zijn hiermee afdoende voor het Bonnefantenmuseum om aan zijn verplichtingen op korte en lange termijn te voldoen.

Voor 2019 staan mooie projecten gepland, onder andere Ine Schröder – *Een Postume Samenwerking*. Ine Schröder en haar Archief -, de nieuwe collectieopstelling hedendaagse kunst – *Beating Time* -, de houtsculpturen in de - *Meester van Elsloo, Van eenling naar Verzameling* -, de tentoonstelling - *Slanted Squares* - van de winnaar van de Bonnefanten Award for Contemporary Art: Marwan Rechmaoui en in het najaar Paloma Varga Weisz. Natuurlijk zijn de werken van David Lynch tot ultimo april te zien en verwelkomen we zowel in het museum als op Pinkpop Andy Summers van The Police met de fototentoonstelling – *A Certain Strangeness* -. Daarnaast wordt in 2019 een aantal projecten definitief afgerond. Het betreft de digitalisering van de collectie, de nieuwe huisstijl inclusief nieuwe website en de verbouwing van het back office.

In 2018 is er door al onze medewerkers en stakeholders weer met veel passie gewerkt aan de verdere ontwikkeling van het Bonnefantenmuseum als culturele thuishaven van en voor iedereen. In dankbaarheid voor al die inzet en betrokkenheid zien we met vertrouwen uit naar 2019 en verder.

Stijn Huijts en Sandra Holtjer
Directie

2

De Raad van Toezicht van het Bonnefantenmuseum heeft in haar vergadering van 19 juni 2019 de jaarrekening en het bestuursverslag over het jaar 2018 vastgesteld. Vaststelling van de jaarrekening strekt tot decharge van de directie voor het beheer en van de leden van de Raad van Toezicht voor hun toezicht daarop. De jaarrekening is door RSM Nederland Accountants N.V. gecontroleerd en voorzien van een goedkeurende controleverklaring van de onafhankelijke accountant. Wij kunnen ons verenigen met het in de jaarrekening opgenomen voorstel van resultaatbestemming.

Het Bonnefantenmuseum werkt sinds 2011 met het Raad van Toezicht-model (een onbezoldigde Raad van Toezicht en een bezoldigde directie). Dit model voldoet goed bij de uitvoering van het statutaire doel van de stichting (o.a. verzamelen, beheren, exposeren, educatie en voorlichting), de organisatiestructuur, het aantal medewerkers en het aantal betrokken vrijwilligers. Daarnaast werkt het Bonnefantenmuseum met een overzichtelijk budget en staat de museumorganisatie goed op de rails. De Raad van Toezicht is nauw betrokken bij alle aspecten van het museum. De belangrijkste onderwerpen van gesprek tussen de Raad van Toezicht en de directie betroffen de implementatie van beleid, collectievorming, planning & control, risicomanagement, fondsenwerving, positionering van het museum en de aanstaande verbouwing van het backoffice.

De Raad van Toezicht kwam het afgelopen jaar vier keer bijeen. Hierbij waren telkens ook de bestuurders aanwezig. Eén keer werd er vergaderd zonder de directie. Daarbij kwam aan de orde het functioneren van de directie, het functioneren van de Raad van Toezicht en de verhouding tussen de Raad van Toezicht en de directie. Tevens heeft de Raad van Toezicht één keer overleg gevoerd met de Personeelsvertegenwoordiging.

De besproken onderwerpen in 2018:

- Managementrapportages 2018 - jaarrekening 2017 - werkplan/begroting 2019
- Visitatie 2018 Bonnefantenmuseum (Provincie Limburg)
- Fondsenwerving & sponsoring
- Voortgang Het Andere Werken
- Samenstelling Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht en het bestuur volgen de beginselen van deugdelijk bestuur en best-practice-bepalingen met betrekking tot cultural governance zoals vastgelegd in de Code of Ethics van het ICOM en de Governance Code Cultuur. De Governance Code Cultuur geeft richtlijnen voor goed, verantwoord en transparant bestuur van en door culturele instellingen en richtlijnen voor toezicht daarop. De code heeft betrekking op de Nederlandse gesubsidieerde culturele instellingen.

De leden van de Raad van Toezicht van Stichting Provinciaal Museum Limburg (Het Bonnefantenmuseum) beschikken allen over één of meer van de volgende competenties: financieel-economische deskundigheid, HRM- en bedrijfskundige deskundigheid, juridische deskundigheid, kunst- en cultuurhistorische deskundigheid, affiniteit met de overheid en affiniteit met de markt/commerciële sector.

De Raad van Toezicht (ultimo 2018):

- drs. J.H.H. Mans, voorzitter (tot en met 31.12.2018)
- C.P.W.J. Stienen (met ingang van 01.01.2019 voorzitter)
- ir. N.H. Gerardu
- mr. drs. A. Nicolai
- drs. T.H.C. Schulpen
- prof. dr. C.J.M. Zijlmans

In oktober werd afscheid genomen van de heer Jan van den Belt en in de laatste vergadering van 2018 van de heer Jan Mans. We willen beiden van harte bedanken voor hun jarenlange betrokkenheid en toewijding voor het Bonnefantenmuseum.

MISSIE EN VISIE

De missie en visie vormen de leidraad voor het museum. Op alle fronten binnen het museum wordt eraan gewerkt deze missie en visie nadrukkelijk te vertalen naar het publiek. In 2018 zijn, naast de programmering, de realisatie van de nieuwe huisstijl en de digitalisering van de collectie een vervolgstap in de gewenste richting.

In de afgelopen jaren zijn nieuwe perspectieven ontwikkeld op het profiel en op de maatschappelijke rol die het museum op basis van dat profiel wil vervullen. Perspectieven die samenhangen met de drie lijnen waarlangs het Bonnefanten zich profileert:

- Als *kunstenars museum* met een speciale oriëntatie op de *verborgen canon*,
- Als *academisch museum* dat zich richt op onderzoek, talentontwikkeling en educatie,
- Als *thuishaven* voor de verschillende *communities* waarop het museum zich richt.

Rekening houdend met het onderscheidend vermogen van de collectie en het programmeringsconcept enerzijds, en met de opvatting over de invulling van de educatieve en maatschappelijke functie anderzijds, heeft het museum zijn missie als volgt geformuleerd: *Het Bonnefantenmuseum verzamelt, onderzoekt en presenteert markante kunstgeschiedenissen en brengt verbindingen tot stand tussen kunstpraktijken en de gemeenschap.*

Het museum koppelt daaraan een visie die niet uitgaat van een klassieke objectgerichte benadering, maar van het streven om kunst te presenteren in relatie tot de maatschappelijke context waarin zij ontstaat, met als doel een breed en divers publiek te betrekken bij de interessante en onderscheidende kunstgeschiedenissen (meervoud!) die er te vertellen zijn. Daarbij oriënteert het museum zich speciaal op de ‘verborgen canon’ van kunst en kunstenaars die (nog) niet op alle mainstream podia te vinden zijn. Een logisch

uitvloeisel daarvan is dat diversiteit en inclusiviteit hoog op de agenda staan, in het bijzonder ook als het gaat om kunst uit niet-westerse regio’s zoals Latijns-Amerika, Azië en de Arabische wereld.

Waar mogelijk worden steeds vaker ook de dwarsverbanden tussen de oude, moderne en hedendaagse kunst zichtbaar gemaakt, in de vorm van presentaties met een transhistorisch karakter, zoals in het project *Beating around the bush Episode #5: Old masters never die*.

Als kunstenaarsmuseum hecht het Bonnefanten aan nauwe samenwerking met kunstenaars. Het museum gaat uit van de opvatting dat het vooral de kunstenaars zelf zijn, die belangwekkende ontwikkelingen in hun vakgebied genereren en formuleren. Kunstenaars verzetten de piketpalen, curator en instelling zijn sparringpartner.

Het museum voert zijn kerntaken uit ten dienste van de gemeenschap en wil het gevoel van ‘eigenaarschap’ bij de meest uiteenlopende doelgroepen stimuleren. De functie van het museum is naast die van bewaarplaats ook die van het tot stand brengen van verbindingen tussen de wereld van de kunst en de verschillende *communities* waarvoor die kunst een rol als betekenisgever kan spelen.

Uitgangspunt is de overtuiging dat in het contact met kunst mensen geïnspireerd raken door de materiële en immateriële kwaliteiten die de kunstwerken hun te bieden hebben: esthetische idealen, creatieve intelligentie, originaliteit en onafhankelijke kritische reflectie. Het zijn kwaliteiten waardoor de mens kan worden uitgedaagd én geholpen om zichzelf en de wereld waarin hij leeft beter te begrijpen. Deze holistische, lerende houding ten opzichte van de maatschappelijke waarde van kunst en cultuur laat zich kernachtig samenvatten in het begrip ‘*Bildung*’

*Hedendaagse Kunst***Stanley Donwood** *Optical Glade*

De Engelse kunstenaar Stanley Donwood heeft de markante Cupola in het Bonnefantenmuseum omgetoverd tot een opmerkelijke installatie. Donwood voorzag de ronde toren aan de binnenzijde in vier weken tijd van de duizelingwekkende zwart-witte muurschildering *Optical Glade*. In samenwerking met Radioheads frontman Thom Yorke heeft Donwood er voor de ‘optimale beleving van de mysterieuze en haast sacrale ruimte’ tevens een geluidscompositie aan toegevoegd. Deze unieke installatie is gedurende drie jaar in het museum te zien.

Optical Glade is afgeleid van een linoleumsnede met de titel *Optical Tree* die Donwood een paar jaar geleden maakte; een geometrische reductie van de belangrijkste kenmerken van een boom. Voor de ronde binnentoren koos Donwood de vorm van een gestileerde ring van omgekeerde bomen. Hun gegroefde stammen lopen omlaag vanaf de achthoekige lichtbron in de top van de Cupola en hun takken en twijgen slingeren zich rond de wanden waardoor ze de illusie wekken van een door de maan beschenen schaduwkooi, een toevluchtsoord – of een valkuil.

Het werk is geïnspireerd door de open plekken in de Noord-Europese bossen en het oude en mysterieuze ‘Seahenge’ in het oosten van Engeland dat tijdens een zware winterstorm bloot kwam te liggen. De muurschildering in de Cupola wordt begeleid door Thom Yorke's geluidscompositie *Subterranea v3* en is op oneindig verschillende manieren te beluisteren. In de kern ervan zijn geluiden verborgen die aan het eind van de zomer, bij zonsopkomst en -ondergang, in een loofbos zijn opgenomen.

Stanley Donwood is het pseudoniem van Dan Rickwood (1968, Essex, Engeland). Donwood studeerde aan de Universiteit van Exeter waar hij Thom Yorke ontmoette en waar ze goede vrienden werden. Voor zowel Radiohead als Yorke's soloprojecten ontwerpt hij sinds midden jaren 90 de albumhoezen en posters, en hij is daarmee letterlijk beeldbepalend voor de visuele identiteit van de wereldvermaarde musici. Donwood maakt daarnaast veelvuldig vrolijk ogende illustraties met sociaal-politieke boodschappen en autonoom werk dat herinnert aan open ruimtes en desolate landschappen. Naast zijn kunst schrijft en publiceert Donwood boeken met korte verhalen, waaronder *Humor* (2014), en blogt hij via zijn eigen site *slowlydownward.com* over alles wat hem bezighoudt.

De hand van Pierre Kemp: Studies, schetsen, werken op papier

22.09.2017 - 07.01.2018

Ter gelegenheid van de vijftigste sterfdag van Pierre Kemp opende in september 2017 de tentoonstelling: *De hand van Pierre Kemp: Studies, schetsen, werken op papier*. Pierre Kemp behoort tot de grootheden van de Nederlandse poëzie uit de twintigste eeuw. Naast de dichtkunst legde hij zich in zijn jonge jaren tevens toe op de teken- en schilderkunst. Gastconservator en dichter Wiel Kusters stelde een tentoonstelling samen met niet eerder getoonde werken op papier van Pierre Kemp uit de periode 1905-1913. Het merendeel hiervan zijn schetsen en studies met als bijzonder onderdeel een drietal schetsboekjes dat bewaard is gebleven uit de periode 1906-1907. De opening werd verricht door mevrouw Anne-marie Penn-te Strake, burgemeester van Maastricht.

De jonge Maastrichtenaar Pierre Kemp (1886-1967) treedt na zijn lagere-schooljaren in 1900 als leerling-plateelschilder in dienst van de fabriek waar ook zijn vader werkte, de Société Céramique, gesitueerd op het uitgestrekte terrein waar nu onder andere het Bonnefantenmuseum is gevestigd. Een jaar later schrijft hij zich in bij het Stadsteekeninstituut in Maastricht, waar hij vijf jaar lang avondles volgt in het vak handtekenen. Aan het eind van het cursusjaar 1905-1906 behaalt Kemp de eerste prijs voor ornamenttekenen en de tweede prijs voor handtekenen. Dankzij deze prestaties wordt hij toegelaten tot de door Robert Graafland (1875-1940) in het leven geroepen Zondagsschool voor Decoratieve schilderkunst, bestemd voor de meest getalenteerde leerlingen.

In Graaflands schilderklas komt de nu bijna twintigjarige Kemp te verkeren in het gezelschap van onder anderen Henri Jonas, Jan Grégoire, Charles Hollman, Edmond Bellefroid en later Jos (Jef) Postmes. Als de dan 26-jarige kunstenaar in 1913 via jezuïetenpater Jos van Well financiële middelen krijgt aangereikt om een jaar lang te werken aan de verdere ontwikkeling van zijn schilderkunstig talent, stopt hij met zijn werk als plateelschilder bij de aardewerkfabriek Société Céramique.

Economisch succes lag voor de jonge schilder echter niet in het verschiet. Daarom zet hij vanaf 1914 al zijn kaarten op het schrijven van gedichten en verhalen, een terrein waarop hij zich sinds een jaar of vijf eveneens bewoog. De late jaren twintig zijn belangrijk voor Kemps ontwikkeling. Als dichter vindt hij ‘eindelijk’ zijn karakteristieke stijl en stelt een uniek dichtertelijk oeuvre samen. Het lijkt alsof dit hem stimuleert om zich tussen 1929 en 1936 ook weer op het schilderen toe te leggen. Na deze periode legt hij echter palet en penselen voorgoed aan de kant.

Ter gelegenheid van de tentoonstelling werd een van Kemps originele schetsboekjes uit de tentoonstelling door het Bonnefantenmuseum als facsimile uitgegeven met een uitgebreide toelichting van Wiel Kusters.

Verzameling Jacques & Miny Defauwes

Gastcurator: Catharien Romijn

13.10.2017 – 23.09.2018

In de tentoonstelling *Verzameling Jacques & Miny Defauwes*, werd de vriendschap tussen het echtpaar Jacques en Miny Defauwes en kunstenaar Jaap Mooy (1915-1987) als leidraad genomen. Aan de hand van een selectie werken van Jaap Mooy en werken van hedendaagse kunstenaars uit de Defauwes verzameling, wierp gastcurator Catharien Romijn, bijgestaan door Paula van den Bosch, een verrassende blik op deze eigenzinnige collectioneers.

Orthopedisch schoenmaker Jacques Defauwes en zijn vrouw Miny Defauwes-Bovens leren de Bergense kunstenaar Jaap Mooy (1915-1987) begin jaren tachtig kennen via de Limburgse schilder Lei Molin (1927-1990). Al snel ontwikkelt zich een hechte vriendschap. Het echtpaar voelt zich aangetrokken door Mooys vermogen morele en spirituele zaken onder woorden te brengen; zijn sociale bewogenheid en politiek engagement. De jaren van intense omgang met de flamboyante alleskunster Mooy blijken vormend voor de verzamelaar Defauwes. In de loop der jaren breidt hij zijn collectie uit met opvallende tegendraadse werken van hedendaagse kunstenaars uit binnen- en buitenland, die hij voor een deel ook presenteert in de bedrijfsruimtes van Defauwes Orthopedische Schoentechniek. Ook is Jacques Defauwes initiator en langdurig drijvende kracht geweest achter de Parkstad Limburg Prijs voor jong talent en treden hij en zijn vrouw regelmatig op als opdrachtgever voor kunstenaars.

In de tentoonstelling was tevens werk te zien van: Guillaume Bijl, Antonia Carrara, Knopp Ferro, Mehdi-Georges Lahlou, Andrei Roiter en Simon Schubert, installaties van Jeroen van Bergen, Jos Berkers, Les Deux Garçons, Jårg Geismar, Kristian Kozul, Tracey Snelling en Kris Vleeschouwer, fotografie van Michael Ackerman en Katharina Sieverding, en werken op papier van Jasper de Beijer, Jonathan Callan, Hadassah Emmerich, Alexander Gorlizki, Georg Herold en Lei Molin.

Ter gelegenheid van de tentoonstelling verscheen de monografie *Noord West - Zuid Oost*. Jaap Mooy, de kunstenaar en zijn verzamelaar, die Jacques en Miny Defauwes in eigen beheer hebben uitgegeven. Guy Molin maakte een film over het echtpaar Defauwes die tijdens de tentoonstelling op zaal werd getoond.

Kahlil Joseph NEW SUNS

01.12.2017 – 25.03.2018

Het Bonnefantenmuseum toonde als eerste Europees museum een grote solopresentatie van de Amerikaanse kunstenaar en filmmaker Kahlil Joseph. De tentoonstelling *NEW SUNS* bestond uit zaalvullende, multidimensionale filminstallaties, aangevuld met werk van kunstenaars Arthur Jafa, Sudade, Michelle Blade, Karon Davis, Faith Childs-Davis, Noah Davis en Henry Taylor met wie Joseph een nauwe verwantschap voelt. Daarnaast toonde Joseph in het Bonnefanten een primeur, een nieuw autonoom filmwerk waaraan hij al geruime tijd werkte en waarvan ook de titel, *The Philosopher*, pas bij de opening werd onthuld.

Kahlil Joseph (1981, Seattle, VS) werd door zijn ouders Keven Davis en Faith Childs-Davis van jongs af aan aangemoedigd om zich te interesseren voor de kunst. Eind jaren 90 verlaat Joseph Seattle en trekt naar Los Angeles waar hij, net als zijn ouders, terecht komt op de Loyola Marymount University. Hij volgt er de filmopleiding en uiteindelijk zorgen lessen over Aziatische cinema en het zien van onconventioneel hedendaags filmwerk uit dit spectrum, voor een ommekeer in zijn benaderingswijze van het medium film. Hij laat de geijkte manier van het filmen los en richt zich op zijn eigen verhaalwijze, vertelt vanuit zijn eigen perspectief en zijn Afro-Amerikaanse identiteit. Vooral dankzij de samenwerking met filmregisseur Terrence Malick, vormt Joseph grotendeels zijn eigen stijl. In commerciële producties voor artiesten als Flying Lotus (2012) en Kendrick Lamar (2013) is deze zichtbaar. Maar pas wanneer onafhankelijk van elkaar de curatoren Kara Walker en vervolgens zijn broer Noah Davis (1983-2015) enkele van zijn

werken opnemen in verschillende groepstentoonstellingen in 2014, respectievelijk in het Institute of Contemporary Art in Philadelphia en The Underground Museum in Los Angeles, is de basis van zijn kunstenaarschap gelegd en verfijnt hij zijn stijl. Recente tentoonstellingen in The Museum of Contemporary Art (Los Angeles), het New Museum (New York), het Tate Modern (Londen) en tijdens Art Basel Unlimited, markeren Joseph's definitieve doorbraak in de internationale kunstwereld.

In zowel Joseph's autonome werk als werk in opdracht, geeft zijn standpunt hem een krachtig palet om te werken vanuit de emotie van het leven; vreugde en pijn, leven en dood, identiteit en spiritualiteit. Joseph vangt ze in alledaagse scènes afgewisseld met angstaanjagende, droomachtige beelden. Wellicht nog belangrijker dan beeld is de muziek in zijn werk. Het beeld is haast ondergeschikt aan de bewust en zorgvuldig gekozen muziek die hij vervolgens verbastert tot nieuwe composities ter versterking van de visuele beelden. Of zoals hij zijn werken zelf noemt, het zijn 'visuele riffs'.

In de tentoonstelling *NEW SUNS* waren naast *The Philosopher* onder andere de volgende kunstwerken te zien: *Until the Quiet Comes* (2012), *m.A.A.d.* (2014), *Wildcat* (Aunt Janet) (2016), *Wizard of the Upper Amazon* (2016), *AliceTM (You don't even have to think about it)* (2016) en *Black Mary* (2017).

Beating around the bush Episode #5 Old masters never die

Starring: Edward Lipski, Johan Tahon, Helen Verhoeven

26.01.2018 - 02.12.2018

Beating around the bush is het tentoonstellingsprogramma waarmee het Bonnefantenmuseum sinds 2014 op onderzoekende wijze zijn collectie presenteert. In verschillende episodes worden zowel de vaste waarden als de 'stille reserve' van de collectie in een dialoog gebracht met nieuwe en voorgestelde aankopen. Daarnaast functioneren interventies in de vorm van kleine solo-presentaties en individuele bruiklenen als spiegels waarin nieuwe inhoudelijke inzichten en perspectieven zich kunnen aandienen. Iedere episode heeft een andere thematische invalshoek waarbij de afzonderlijke kunstenaarspraktijken en de museumverzameling als geheel met omtrekkende bewegingen worden verkend. Voor Episode #5 creëerden Edward Lipski, Johan Tahon en Helen Verhoeven nieuw werk in dialoog met de collectie oude kunst van het museum.

Met kunstwerken van: Ai Weiwei, Johan Creten, István Csákány, Hao Liang, Michel Huisman, Kahlil Joseph, Lee Kit, Jannis Kounellis, Liu Han-Chi, Chaim van Luit, Maha Maamoun, Mario Merz, Ciprian Muresan, Navid Nuur, Grayson Perry, Evelyn Taocheng Wang, Sanne Vaassen én verschillende bekende en onbekende oude meesters.

EDWARD LIPSKI *THE GARDEN*

Spiritualiteit en existentieel onbehagen in het menselijk bestaan en de rituelen waarmee de mens zich daartoe probeert te verhouden zijn terugkerende thema's in het werk van Edward Lipski (1966, Londen). Waar Lipski in het verleden experimenteerde met Chinese en Afrikaanse iconografie richt hij zich in *The Garden* op de Christelijke beeldcultuur van de middeleeuwen. Speciaal voor deze tentoonstelling creëerde Lipski nieuwe sculpturen geïnspireerd door de collectie oude kunst van het Bonnefantenmuseum. 3D prints van middeleeuwse sculpturen uit de museumcollectie dienden als basis voor nieuwe sculpturen waarin de kunstenaar verschillende materialen en technieken combineerde.

JOHAN TAHON *WIR ÜBERLEBEN DAS LICHT*

In *WIR ÜBERLEBEN DAS LICHT* waren nieuwe en bestaande werken van Johan Tahon (1965, Menen, België) te zien. Zijn monumentale sculpturen zijn opgebouwd uit een combinatie van verschillende materialen: gips met keramiek, keramiek met brons, brons met gips. Tahon houdt van de combinatie van tastbaarheid en spiritualiteit. Voor hem is die verbinding een noodzakelijke volledigheid. De Duitse zanger en dichter Till Lindemann, bekend als frontman van de band Rammstein, schreef vijf gedichten geïnspireerd door Tahons werk, die eveneens een plek kregen in Tahons tentoonstelling in het Bonnefantenmuseum.

HELEN VERHOEVEN *OH GOD*

In een tweejarige samenwerking met het Bonnefantenmuseum, ondersteund door het Mondriaan Fonds, heeft Helen Verhoeven (1974, Leiden) zich verdiept in de klassieke en religieuze thema's uit de middeleeuwse kunst. Verhoeven selecteerde negen bijzonder dynamische en theatrale werken uit de collectie oude kunst van het museum. Op grote schilderijen herinterpreteerde ze onderwerpen als de zondeval, het leven van Jezus, bijbels overspel, mythologische verkrachtingen, ongewenste zwangerschappen en onstuimige hoerenhuizen. Het menselijke drama van de oude kunst werd in *Oh God* vanuit een seculier en hedendaags perspectief benaderd en vervreemde de toeschouwer van de oorspronkelijke verbeeldingen.

Robin de Puy Randy

26.01.2018 - 13.05.2018

In 2015 doorkruiste portretfotografe Robin de Puy (1986, Oude-Tonge) Amerika op de motor. Tijdens deze reis ontstaat er een intiem portret in tekst en beeld van zowel haarzelf als van de geportretteerden. In Ely, Nevada ziet ze Randy. Hij fietst voorbij - snel - maar in die split second dat ze hem ziet, is de beslissing gemaakt: De Puy wil weten wie dit jongetje is. Een aantal dagen later verlaat ze het stadje en dat was het - althans, dat leek zo. Eenmaal terug in Amsterdam schiet Randy af en toe door haar hoofd. Het is onmogelijk het te laten bij dat ene gemaakte beeld. Eind 2016 - inmiddels is ze Fotograaf des Vaderlands - zoekt De Puy hem opnieuw op, daarna nog een keer in februari 2017 en vervolgens weer een keer in mei 2017. Ze keert hem binnenste buiten, kijkt naar hem, staart naar hem en hij laat het toe. In het Bonnefantenmuseum presenteerde Robin de Puy dit portret van Randy in de vorm van een installatie bestaande uit fotografie en film.

Juliaan Andeweg, Bob Eikelboom, Daniel van Straalen *Making Money For My Friends*

26.01.2018 - 24.06.2018

Making Money For My Friends was een groepstentoonstelling met werk van Juliaan Andeweg, Bob Eikelboom en Daniel van Straalen. De drie kunstenaars delen bepaalde interesses en gebruiken vergelijkbare materialen, veelal afkomstig van buiten de kunstwereld. Denk bijvoorbeeld aan hun gezamenlijke fascinatie voor de rapper Lil B. en het gebruik van autolak, film- en cartoonafbeeldingen en reclameposters. *Making Money For My Friends* was een ontdekkingsreis en een kennismaking met het werk van een nieuwe, jonge generatie kunstenaars, met als gastcurator Julia Mullié.

Bob Eikelboom (1991, Leeuwarden) toonde onder andere zijn *Liberal Picture Service* (2017), een ruimte met afgeronde muren. In deze ruimte vallen alle schaduwen weg, waardoor er geen besef meer is van diepte en je in een totale leegte kijkt. Er is een compositie te horen die bestaat uit zelfgemaakte geluidsopnamen en fragmenten van films en muziek. Zo ontstaat er een golf van beelden en geluiden die pas in het hoofd van de toeschouwer vorm en betekenis krijgen. Net als bij zijn ‘magneetwerken’ kon de toeschouwer (hier ook toehoorder) plaats nemen in de schoenen van de kunstenaar.

Daniel van Straalen (1987, Woubrugge) gaat een spel aan met de gedachten van de beschouwer. Door de inzet van beelden die direct herkenbaar zijn, biedt hij een mogelijkheid om zijn werk te interpreteren. Tegelijkertijd is deze mogelijkheid ook een misleiding: wat direct wordt herkend biedt geen ruimte meer voor andere associaties. Dit roept ook vragen op omtrent authenticiteit, één van de kernelementen in Van Straalens werk.

Hij onderzoekt wat authenticiteit nog inhoudt in een wereld die wordt gedomineerd door het internet. Doet het er überhaupt nog toe wat ‘echt’ is en wat ‘nep’, of wie de ‘eerste’ was die met een bepaald idee kwam?

Juliaan Andeweg (1986, Den Haag) zigzagt in zijn werk tussen uitersten op zoek naar de samenvoeging van idee en transformatie, ervan uitgaande dat wanneer een proces in materiële zin plaatsvindt dat ook in de geest zijn weerslag heeft. In die zin kan het maken van een werk als een rituele handeling worden gezien. Wie zich alleen op de materie of de geest richt, mist een deel van de totale beleving. In zijn reliëfschilderijen verbindt Andeweg zo de hogere wereld en de onderwereld. Een van zijn reliëfschilderijen, *12 to the moon we gotta leave soon* (2016-2017) was te zien in *Making Money For My Friends*.

Tien topstukken on tour:
Voor Nederland verworven dankzij
de BankGiro Loterij

03.03.2018 – 25.03.2018

Het Kröller-Müller Museum, het Van Gogh Museum, het Rijksmuseum en het Mauritshuis zijn in het najaar van 2017 een bijzondere samenwerking aangegaan. De vier musea stuurden van 4 oktober 2017 tot en met 25 maart 2018 tien topstukken op tournee langs verschillende musea in Nederland. In de tentoonstelling waren kunstwerken te zien Rembrandt, Appel, Steen, Monet en Picasso. Alle werken zijn belangrijke aanwinsten uit de periode 1999-2016 en aangekocht dankzij de steun van de deelnemers van de BankGiro Loterij en andere particulieren, fondsen, bedrijven en publiek geld.

De tentoonstelling had het karakter van een pop-up tentoonstelling; de werken reisden naar zes verschillende musea in Nederland waar ze telkens drie weken te zien waren. De presentatie is gestart op 4 oktober 2017 in het Mauritshuis in Den Haag en reisde daarna door naar het Fries Museum in Leeuwarden, TwentseWelle in het Rijksmuseum Twenthe in Enschede, het Van Abbemuseum in Eindhoven en het Kröller-Müller Museum in Otterlo. De tour eindigde in het Bonnefantenmuseum.

Melanie Bonajo

The Death of Melanie Bonajo How to unmoder-
nize yourself and become an elf in 12 steps

Gastcurator : Geir Haraldseth

Ontwerper : Théo Demans

20.04.2018 - 28.10.2018

The Death of Melanie Bonajo was het eerste museum retrospectief van de bevlogen en eigen-zinnige Nederlandse kunstenaar Melanie Bonajo. Bonajo neemt met haar onconventionele films en werkwijze een geheel eigen positie in binnen de hedendaagse beeldende kunst. De tentoonstelling bood de bezoeker niet alleen reflectie op het werk zelf, maar ook op de betekenis ervan in onze moderne, kapitalistische samenleving. Wat betekent het om af te wijken van onze huidige levensstandaard en van de algemeen geaccepteerde maatschappelijke kaders?

De titel van de tentoonstelling klonk misschien dramatisch, maar in het licht van bezinning op onze wereld, moet je sterven om herboren te worden. En bij de wedergeboorte kun je jezelf opnieuw uitvinden en vormgeven. Op de weg die de bezoeker aflegde door de tentoonstelling stond de elf symbool voor het verschil maken. Stap voor stap werd de bezoeker meegenomen in “de ander”.

Bonajo’s multidisciplinaire werk getuigt van engagement en gevoel voor urgentie in relatie tot een dagelijkse realiteit die gekenmerkt wordt door toenemende verschillen tussen arm en rijk en een ongelijke verdeling van middelen. Daarnaast zijn prominente thema’s de terugkeer van de ander, of die zich nu manifesteert in ras, geslacht, of afwijkende ideeën én de heroverwe-
ging van onze relatie met de natuur casu quo hoe we in ons leven de balans zoeken tussen ons verstand, ons hart en ons lichaam. *In The Death of*

Melanie Bonajo waren onder andere de installaties *Night Soil Trilogy* (in 2016 verworven door het Bonnefantenmuseum), *Progress vs. Regress* en *Progress vs. Sunsets* te zien.

Melanie Bonajo (1978, Heerlen) woont en werkt afwisselend in Amsterdam en New York. Bonajo heeft zich in de loop der tijd ontwikkeld tot een tegendraadse kunstenaar. Ze maakt multidisciplinair werk, waarin zij fotografie, video, performances, muziek en installaties combineert. Al sinds het begin van haar carrière is Bonajo niet te plaatsen in artistieke hokjes. Opvallend is haar anarchistische inslag en haar energieke vermogen voortdurend te ontsnappen aan maatschappelijke conventies. Haar werk is inmiddels in een groot aantal internationale groepstoonstellingen gepresenteerd en ze had solo’s in het Foam Fotografiemuseum Amsterdam (2016) en in de Frankfurter Kunstverein (2017). Daarnaast zijn haar films onder andere vertoond in de Kunsthalle Basel (2016), tijdens het International Film Festival Rotterdam (IFFR) en tijdens het International Documentary Filmfestival Amsterdam (IDFA).

‘Elke willekeurige still uit elke video is schitterend. Bonajo is een geweldige kunstenaar’, aldus de Volkskrant, die de tentoonstelling 5 sterren toekende. En het NRC zei: ‘Bonajo maakt urgente problemen verteerbaar door humor en het groteske.’

Hans Lemmen en Roger Ballen

Unleashed

Gastcurator: Jan Philipp Fruehsorge

01.06.2018 - 02.12.2018

Voor de tentoonstelling *Unleashed* stapten de Nederlander Hans Lemmen en de in Zuid-Afrika wonende Amerikaan Roger Ballen uit hun comfortzone en gingen een experimentele samenwerking aan om nieuw werk te creëren. In de tentoonstelling, die werd samengesteld door de Duitse gastcurator Jan-Philipp Fruehsorge, werd de bezoeker meegenomen in het gedurfde creatieve werkproces en de gedeelde fascinatie van beide kunstenaars voor de rauwe en wilde krachten die mens en dier leiden. Er werd zowel gezamenlijk werk als individueel werk van Lemmen en Ballen getoond.

Unleashed leverde een versmelting op van fotografie en tekenkunst, waarbij technische grenzen leken te vervagen en de werken zich ontwikkelden in een dialoog waarbij de kunstenaars experimenteerden met nieuwe technieken, texturen en manieren om materialen te vormen en te schikken. Er werd een geheel nieuwe werkgroep gepresenteerd van twee kunstenaars die elkaars kunst als basismateriaal gebruikten. Voor deze tentoonstelling werkte het Bonnefantenmuseum samen met Musée de la Chasse et de la Nature in Parijs, waar de tentoonstelling te zien was van 7 maart t/m 4 juni 2017. Samen hebben zij een tweetalige publicatie *Unleashed* uitgebracht, gepubliceerd door Kerber.

Hans Lemmen (1959, Venlo) en Roger Ballen (1950, New York) creëren beide op hun eigen manier machtige mythologische schepsels en diverse symbolische en niet-symbolische dieren, die een afspiegeling vormen van onze breekbare beschaving.

Het werk van Lemmen bestaat uit intense figuratieve beelden in de vorm van tekeningen en sculpturen. Hij vindt zijn motieven in het domein van de natuurlijke historie, archeologie en paleontologie, maar ook in de diepe, verborgen delen van de mens die nog verkeren in een mythologisch oerstadium van de beschaving, waar instinct, humor en het groteske de elementen zijn die ons bestaan vormgeven.

Roger Ballen is beroemd om zijn zwart-witfoto's van het duistere theater van het onderbewuste en absurde. Zijn oeuvre heeft zich langzamerhand ontwikkeld van een vorm van geënsceeneerde documentaire fotografie, van mensen aan de rand van de samenleving, naar een nieuwe vorm van beeldproductie. Ballen is absoluut radicaal en vrij van zelfopgelegde beperkingen en openbaar fatsoen. Hij maakt werken die de toeschouwers hard raken omdat hij ze ongemakkelijke en irriterende scènes voorschotelt waarin abstracte elementen, zoals lijnen en tekens, worden gecombineerd met de lichamelijke van zijn hoofdpersonen. Ballens werkwijze fotografisch noemen, zou slechts de halve waarheid zijn, omdat hij de grenzen van het medium tot uiterste oprekt.

David Lynch Someone is in my House

30.11.2018 - 28.04.2019

Vanaf 30 november presenteert het Bonnefantenmuseum het omvangrijke retrospectief *Someone is in my House* van de Amerikaanse kunstenaar David Lynch. David Lynch is onmiskenbaar een spilfiguur in de internationale film- en tv-wereld, maar zijn werk als beeldend kunstenaar is veel minder bekend. Dat is op zijn minst vreemd, aangezien Lynch zelf altijd heeft benadrukt dat hij zichzelf vóór alles ziet als beeldend kunstenaar. Een beeldend kunstenaar die tijdens zijn studie aan de kunstacademie toevallig in aanraking kwam met het medium film, waarmee de basis gelegd werd voor zijn carrière als filmregisseur.

Naast zijn werk als regisseur is Lynch altijd actief gebleven als beeldend kunstenaar en heeft hij in de afgelopen decennia een grenzeloos oeuvre gecreëerd van onder andere schilderijen, tekeningen, litho's, foto's, lampsculpturen, muziek en installaties. Een oeuvre dat tot nu toe zelden is belicht en in musea werd getoond. Met ruim 500 werken brengt het Bonnefantenmuseum niet alleen de eerste Nederlandse museumpresentatie van Lynch' beeldend oeuvre, maar ook de grootste overzichtstentoonstelling ooit.

Anders dan het werk van Lynch (1946, Missoula, Montana, VS), vol duister geweld en seksualiteit, doet vermoeden, is de kindertijd van de kunstenaar en filmmaker gelukkig en liefdevol. Lynch groeit op met reislustige ouders en leidt op jonge leeftijd een nomadenbestaan, een voor hem idyllische en veilige omgeving. Van jongs af aan aangemoedigd om zich creatief te ontplooiën – kleurboeken waren uit den boze, eigen verbeel-

ding gebruiken was het credo – komt hij uiteindelijk op de Pennsylvania Academy of the Fine Arts in Philadelphia terecht om schilderkunst te studeren. Hier ontwikkelt Lynch zijn artistieke vocabulaire en thema's die blijvend aanwezig zullen zijn in zijn werk. En hier ligt de voedingsbodem voor zijn eerste mixed-media installatie met stop-motion film *Six Men Getting Sick (Six Times)* (1967), die een opmaat vormde naar zijn eerste speelfilm, *Eraserhead* (1977). De rest is (film)geschiedenis en inmiddels zijn Lynch' films moderne klassiekers. Lynch' kunstenaarschap loopt als een rode draad door zijn leven en films. Hij is gedurende zijn vijftigjarige carrière altijd blijven tekenen en schilderen, ook als er vanwege zijn werk als filmregisseur weinig tijd was om in het atelier door te brengen. "I miss painting when I'm not painting", zegt Lynch zelf in de recente biografie *Room to Dream*.

De tentoonstelling omvat schilderijen, foto's, tekeningen, litho's en aquarellen uit de jaren 60 tot heden, unieke tekeningen op luciferboekjes uit de jaren 70, schetsboektekeningen uit de jaren 60/70/80, zwart-wit foto's uit verschillende periodes, waaronder de befaamde *Snow Men-foto-serie* (1993), cartoons uit de serie *The Angriest Dog in the World* (1982-1993), audiowerken én een aantal kortfilms uit 1968-2015. Voor het eerst sinds het ontstaan in 1967, zal ook het allesbepalende academiewerk *Six Men Getting Sick (Six Times)* in een tentoonstelling in een museum te zien zijn.

TENTOONSTELLINGEN

Oude Kunst

Sinds 2012 heeft herbezinning op de eigen geschiedenis en collectie plaatsgevonden, en zijn tentoonstellingen en presentaties gerealiseerd met een scherp oog voor de regionale kunstgeschiedenis. Vorig jaar is het museum overgegaan tot een collectieopstelling oude kunst die recht doet aan de kwaliteit en diversiteit van de eigen collecties en deze in samenhang presenteert. De objecten werden zowel chronologisch als thematisch gerangschikt en de geleidelijk toegenomen focus op beeldhouwkunst is duidelijk zichtbaar.

Uitgangspunten

- Een volwaardige en representatieve doorsnede van de verschillende deelcollecties oude kunst.
- Een opstelling die is opgebouwd vanuit een degelijk kunsthistorisch perspectief en waar mogelijk tegemoet komt aan de historische situatie.
- Een opstelling waarin waar mogelijk en verantwoord nadruk wordt gevestigd op regionale kunstproductie.
- Een opstelling die zich leent voor het leggen van dwarsverbanden op verschillende niveaus.
- Aandacht voor de materiële aspecten van kunst (i.s.m. SRAL).
- Een flexibele opstelling: een die zijn waarde behoudt en zijn verhaal blijft vertellen als gedeelten van de presentatie tijdelijk niet toegankelijk zijn.

Uitwerking

Het skelet van de collectie oude kunst, en daarmee van de collectieopstelling zijn de deelverzamelingen Nederlandse- en Duitse schilderkunst, de Italiaanse schilderkunst en de middeleeuwse sculptuur. De collectie Neutelings is integraal en in een aparte zaal ondergebracht.

Het grootste collectieonderdeel, de Nederlandse en Duitse schilderkunst, betreft voor de helft kunst die vaak op zaal te zien was en waaraan het Bonnefantenmuseum zijn goede reputatie op dit gebied dankt. Daarnaast werd de opstelling met bruiklenen verrijkt met kunstenaars uit de latere periode (1650-1800) uit zowel de Noordelijke als de Zuidelijke Nederlanden die aanzienlijk minder frequent op zaal te bewonderen waren. In de opstelling is de collectie Duitse schilderkunst geïntegreerd, en parallel eraan wordt een selectie uit de rijke collectie beeldhouwkunst en Italiaanse schilderkunst getoond, waarbij relaties en confrontaties tussen de verschillende collectiedelen zijn gerealiseerd.

Hoofdparcours

Het hoofdparcours van de collectieopstelling bestaat uit zalen die afwisselend thematisch, chronologisch of geografisch zijn gerangschikt. Zo wordt de Italiaanse kunst veelal per stad of regio geconcentreerd, maar daarnaast in dialoog met Duitse kunst uit dezelfde periode. Rond het thema 'retabels' worden schilder- en beeldhouwkunst in onderlinge samenhang gepresenteerd, en voor de zestiende en zeventiende eeuw wordt juist het spanningsveld tussen de Noordelijke en Zuidelijke Nederlanden gepresenteerd, en hun wederzijdse afhankelijkheid van Italië. De beeldhouwkunst waaiert uit van bekende werken uit de eigen regio naar een dwarsdoorsnede van kunstwerken van verder weg, uit Frankrijk en Duitsland.

In de opstelling wordt concreet een vijftal thema's aangesneden en de meeste zalen in de opstelling passen in meerdere thema's:

*Zuid-Nederlandse en Maaslandse sculptuur
1300-1550*

Van oudsher een van de zwaartepunten van het museum. Uiteraard met onze eigen 'usual suspects' Jan van Steffeswert en de Meester van Elsloo, maar ook de kleinsculptuur uit de collectie Neutelings, het Duits retabel in zijn context en de Antwerpse retabelproductie uit de zestiende eeuw. In de opstelling zijn drie zeldzame stukken Franse steensculptuur opgenomen die al decennia niet voor het publiek te zien waren en voor dit doel werden behandeld door de SRAL.

Nederlandse en Duitse schilderkunst 1500-1800
Getalsmatig een belangrijk collectieonderdeel dat voert van de nasleep van de Vlaamse primitieven, via Pieter Coecke en zijn Antwerpse collega's naar Aertsen en Brueghel. Uit de zeventiende en achttiende eeuw is een kleine maar sterke en diverse selectie opgenomen, waarvoor bruiklenen van collega-instellingen en particulieren een belangrijke impuls hebben gegeven.

Werkplaatspraktijk en technische aspecten van kunstproductie
Sinds jaar en dag een aandachtspunt van ons museum dat we graag handhaven. De spil is uiteraard het restauratieatelier. De retabels en retabelfragmenten (sculptuur en schilderijen) in de A-vleugel worden gespiegeld door het atelier van Brueghel aan de C-zijde.

De artistieke wisselwerking tussen Italië en het noorden

Dit thema wordt uitgewerkt door de vier kabinetten Italiaanse schilderkunst te confronteren met de zestiende- en zeventiende-eeuwse Nederlandse schilderkunst. Daarnaast wordt er ingegaan op de diepe sporen die de Italiaanse en klassieke kunst – meest van alles de menselijke figuur – heeft nagelaten op de Nederlandse kunst van deze periode. Dit laatste thema had niet gerealiseerd kunnen worden zonder een genereuze nieuwe bruikleen van maar liefst vijf schilderijen op het gebied van Vlaamse barokschilderkunst uit het Rijksmuseum Amsterdam.

Capita Selecta - Interventies

Onder deze noemer zijn de presentaties te vatten van kleine coherente collectiedelen zoals het zilver. Evenals de middeleeuwse beeldhouwkunst staat het Maastrichts zilver sinds enkele jaren weer volop in de belangstelling en is nagenoeg de gehele collectie burgerlijk zilver op zaal gebracht. De collectie Neutelings is overigens ook als Capita Selecta te interpreteren.

Schatkamer Collectie Neutelings

De Collectie Neutelings omvat het legaat van verzamelaar Willem Neutelings (1916-1986), die zich vanaf de jaren 60 toelagde op het verzamelen van middeleeuwse religieuze kunstvoorwerpen. Zijn beslissingen werden genomen op esthetische en kwalitatieve gronden, en waren vaak religieus gemotiveerd. De verzameling bestrijkt de West-Europese (klein) sculptuur van de middeleeuwen en laat zich onderverdelen in een aantal deelgebieden: Frans email uit de regio Limousin; Parijse en Noord-Franse luikjes; panelen uit albasten retabels uit de omgeving Nottingham; marmer- en steensculptuur uit Frankrijk, Duitsland en de Nederlanden en houten retabels en retabelfragmenten uit Vlaanderen en Brabant. Willem Neutelings was zich sterk bewust van de uniciteit van zijn verzameling en droomde zelfs van een eigen museum. Dat zagen ook zijn vrouw en kinderen die zijn wens een eigen museum te stichten zo veel mogelijk wilden respecteren.

In het voorjaar van 2016 presenteerde het museum, tijdens een eendaags symposium in aanwezigheid van de kinderen en kleinkinderen van Willem Neutelings, de wetenschappelijke catalogus van de gehele collectie Neutelings: Collectie Neutelings : Vier eeuwen middeleeuwse sculptuur, onder redactie van conservator oude kunst Lars Hendrikman.

In 2017, drie decennia na het overlijden van Willem Neutelings, is de wens van een eigen museum in vervulling gegaan in de vorm van een eigen schatkamer in het Bonnefantenmuseum. Daarmee wordt recht gedaan aan de museale kwaliteit van de kunstwerken en tegelijk de huiselijke intimiteit behouden die zo kenmerkend was voor de omgang met de collectie door de verzamelaar.

Als sluitstuk van het lange traject van onderzoek en presentatie is tenslotte in 2018 een documentaire gerealiseerd en gepresenteerd die de drijfveren van de verzamelaar en de totstandkoming van de collectie toelicht. Deze documentaire is permanent in het museum te zien.

FASHIONCLASH Koorkappen en designs 12.05.18 - 24.06.18

De basiliek van Sint Servaas is in het bezit van een aantal zeer fraaie 18e -eeuwse koorkappen vervaardigd van rijke stoffen, bewerkt met de kostbaarste materialen en vaak voorzien van prachtig borduurwerk waarop religieuze voorstellingen zijn afgebeeld. Deze historische koorkappen vormden voor FASHIONCLASH het uitgangspunt voor het Koorkappenproject. Tien jonge designers uit de Euregio bestudeerden deze 18e-eeuwse koorkappen en gingen de uitdaging aan om een eigentijdse koorkap te ontwerpen en te maken. Hiervoor kreeg elke ontwerper een koorkap toegewezen als bron van inspiratie: “Hoe kijkt de nieuwe generatie ontwerpers aan tegen een traditioneel en religieus onderwerp?”

Het resultaat van deze hedendaagse koorkappen werd gepresenteerd tijdens de Modeprocessie door het centrum van Maastricht op zondag 6 mei 2018 ter gelegenheid van de Heiligdomsvaart in Maastricht. Na deze modeprocessie werden de koorkappen geëxposeerd in het Bonnefantenmuseum. In deze expositie werd naast iedere eigentijdse koorkap, de originele koorkap gepresenteerd. Het Koorkappenproject maakte tevens deel uit van *Fashion My Religion*, de tiende editie van FASHIONCLASH Festival.

Bonnefanten Buitenshuis

Pinkpop, Landgraaf

Bonnefanten Pinkpop-up museum, Landgraaf

Melanie Bonajo – ECONOMY OF LOVE

Pinkpop 15 - 16 - 17 juni 2018

Niet meer weg te denken is de verbinding en samenwerking met buro Pinkpop voor het Bonnefanten Pinkpop-up museum op. In 2018 was het de vijfde achtereenvolgende keer dat het Bonnefanten met een eigen kunstpaviljoen was vertegenwoordigd. Een kruisbestuiving op meerdere vlakken, van samenwerking tot idee-uitwisseling met de organisatie, van een creatieve culturele impuls voor de festivalganger tot pers en publiciteit. De festivalganger kan na afloop van het festival het museum eenmalig gratis bezoeken op vertoon van het Pinkpopbandje of kopie van het dagticket.

In het paviljoen aan de Kalm Aan Laan toonde het museum in samenwerking met de BankGiro Loterij de hedendaagse kunstenaar Melanie Bonajo. Het pop-up museum werd door Bonajo, met haar eigenzinnige filminstallatie *Economy of Love*, omgetoverd in een wondere wereld waarin je als bezoeker geconfronteerd werd met een engagement en gevoel voor urgentie in relatie tot een bijzonder aspect van onze dagelijkse realiteit.

Economy of Love is het tweede deel van Bonajo's *Night Soil* trilogie, die het Bonnefantenmuseum in 2017 heeft aangekocht. Het is een experimentele documentaire, waarin de kunstenaar het thema seks en sekswerk verkent. Verschillende verhalen worden verteld vanuit het perspectief van individuen die, zelfstandig of als lid van een groep,

ernaar streven om van sekswerk iets krachtigs en goddelijks te maken. Alle vertellers zijn vrouwen, die ons met hun verhaal uitnodigen op een reis vol twijfel en geloof, succes en mislukking, dominantie en onderdanigheid. Bonajo presenteert hiermee een gevoelig en politiek beladen document over activistische sekswerkers die gevangen zitten in een moderne wereld vol misvattingen over intimiteit en seks.

De BankGiro Loterij bood als partner hun achterban een unieke Bonnefanten Pinkpop-beleving en het Bonnefanten was in de gelegenheid om de kruisbestuiving tussen kunst en muziek te versterken en uit te breiden met extra features, zoals de 'YO furniture bondage workshop' en een airbrush installatie. Een mooie samenwerking die in 2019 gecontinueerd wordt.

Zomerparkfeest, Venlo

9 - 10 - 11 - 12 augustus 2018

Het Bonnefanten deed in 2018 voor het eerst mee aan het Zomerparkfeest in Venlo. Zomerparkfeest is een gratis toegankelijk, vierdaags cultuurfestival in het Julianapark in Venlo. Met ruim 96.000 bezoekers over vier dagen en een programma van meer dan 100 acts is het bovendien een van de grootste Nederlandse festivals in zijn soort. Het zwaartepunt van de programmering ligt op muziek in alle genres. Daarnaast zijn er voorstellingen op het gebied van dans, theater, mode, film, literatuur, beeldende kunst en wetenschap waarbij Zomerparkfeest altijd een balans zoekt tussen gevestigde namen en vernieuwing. Daar paste het Bonnefanten prima tussen, met een kleine paviljoentent waarin een door David Lynch gemaakte holobox de festivalbezoeker van jong tot oud animeerde en verraste.

Digitaliseren was hét woord van 2018! De museale collectie werd gefotografeerd. Maandenlang werd intensief samengewerkt met een professionele fotograaf ten behoeve van de online catalogus die aan de in 2019 te realiseren nieuwe website wordt gekoppeld. Alle kunstwerken werden tevoorschijn gehaald uit de depots. Een enorme klus waar met man en macht aan is gewerkt. Het zal niet lang meer duren voordat het grote publiek online toegang heeft tot onze museale verzameling. Een lang gekoesterde wens van het museum wordt daarmee ingewilligd.

Gelijktijdig met de digitalisering van de collectie werd de laatste hand gelegd aan de reorganisatie van het algemeen depot. Er waren maar liefst twaalf transporten voor nodig om het depot volledig te ontruimen en de objecten tijdelijk buiten het museum op te slaan. Begin 2019 wordt gestart met de herinrichting. Ook de collectiedocumentatie werd in rap tempo verder gedigitaliseerd. De kunstenaarsdossiers zijn in de toekomst door alle medewerkers digitaal in te zien en te raadplegen.

De nieuwe bruikleenuvereinkomst met het Limburgs Geschied- en Oudheidkundig Genootschap werd ondertekend en het herplaatsingsproject voor de collecties van het Bisschoppelijk Museum kwam in een eindfase. De inventarisatie van de Polling-collectie met hulp van vrijwilligers van de Vereniging Maastrichts Aardewerk ging gestaag door. Dat geldt ook voor het project Plastics van de Stichting Behoud Moderne Kunst dat in 2019 zal worden afgerond.

Enkele deelcollecties die lange tijd niet op zaal waren gingen vanwege de depotreorganisatie retour naar de eigenaren. Toch blijft de Bonnefantencollectie groeien. Ook in 2018 werden aankopen, schenkingen en langdurige bruiklenen gerealiseerd.

- Voor de afdeling oude kunst werden twee indrukwekkende retabels als langdurig bruikleen naar Maastricht gehaald, het retabel van Meerhout-Gestel (1525-1540) uit Brussel (Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis) en het Petrusretabel (ca. 1500) uit Aken (Museum Ludwig). Het Bonnefantenumuseum mocht bovendien een prachtige langdurige bruikleen in ontvangst nemen van de gemeente Maastricht. Het vijftiende-eeuwse Gerechtigheidspaneel dat lange tijd te zien was in het Maastrichtse Stadhuis wordt momenteel gerestaureerd door de Stichting Restauratie Atelier Limburg voordat het aan het museumpubliek kan worden getoond
- Nadat het indrukwekkende naaiatelier van de Hongaarse kunstenaar István Csákány een ingrijpende restauratie had ondergaan was deze zaalvullende installatie weer een aantal maanden op zaal te zien.
- Ook gingen er enkele belangrijke werken uit de Bonnefantencollectie op reis, zoals de grote *Dragonfly* van Ferdi naar het Stedelijk Museum Amsterdam en *The Tomb of the Unknown Craftsman* van Grayson Perry, vergezeld van *Mind Study* van Mark Manders naar het Kröller-Müller Museum.
- Een bruikleenaanvraag van Museum de Fundatie was aanleiding voor de restauratie van Hok 1 van Suchan Kinoshita, die lang op zich had laten wachten. *L'Entrée de l'Exposition* van Marcel Broodthaers was te zien in GARAGE, het museum voor hedendaagse kunst in Moskou.
- Conservator oude kunst, Lars Hendrikman, reisde als koerier samen met het werk *Madonna*

met kind van Mello da Gubbio af naar Gubbio (Italië) voor een tentoonstelling in het Palazzo Ducale.

Het museum werkt al geruime tijd samen met Erfgoedtalenten, jong afgestudeerden binnen de culturele sector. Ook dit jaar kon een assistent-registrar worden ingezet ter ondersteuning van enkele omvangrijke tentoonstellingsprojecten zoals David Lynch. Mooi om te vermelden is dat de formule van deze erfgoedtalenten succesvol blijkt te zijn. Tot op heden vond ca. 95% van de erfgoedtalenten na hun werkervaringsperiode een baan!

Aankopen 2018 – Hedendaagse Kunst

Inv.nr. 6094
Kahlil Joseph
Wild Cat (Aunt Janet), 2016
Driekanaals film met audio, HD digitaal, met
zand van de Grayson-rodeo, Oklahoma
Zaalkullend
Gamma Wave Films, Los Angeles

Inv.nr. 6100
Sandor Lubbe
Portret Till Lindemann, 2018
Foto op papier
140 x 105 cm
kunstenaar

Inv.nr. 6267
Johan Tahon
Triade, 2014-2015
Gips
205 x 100 x 40 cm
Gerhard Hofland, Amsterdam

Inv.nr. 6268
Paloma Varga Weisz
Galgenfeld, 2003-2004
Lindehout, eikenhout, touw, zand, textiel
Zaalkullend
Collectie Olbricht, Berlijn
Met steun van het Mondriaan Fonds

Inv.nr. 6270
Charlotte Lagro
The Art-shaped Hole in My Heart, 2015
Film
Duur 9:29 min
Galerie Nadja Vilenne, Luik

Inv.nr. 6271
Juliaan Andeweg
We gotta leave soon, 2016
Epoxy, autolak, lijm
210 x 480 cm
Galerie Martin van Zomeren, Amsterdam
Met steun van het Mondriaan Fonds

Inv.nr. 6272
István Csákány
Workspace, 2016
Hout
60 x 26 x 26 cm
kunstenaar

Inv.nr. 6273 1-10
Raymond Pettibon
Plots on Loan I, 2000
Litho op papier
48,3 x 35,6 cm
Galerie David Zwirner, New York

Inv.nr. 6274 1-6
Raymond Pettibon
Plots on Loan II, 2000
Litho op papier
48,3 x 71,7 cm
Galerie David Zwirner, New York

Inv.nr. 6277
Ciprian Muresan
*All Images from Sandro Botticelli: The Drawings for
Dante's Divine Comedy*, 2018
Potlood op papier
155 x 105,3 x 4 cm
Galeria Plan B Cluj, Berlijn

Inv.nr. 6278
Zheng Guogu
Visionary Transformation of the West, 2017
Olieverf op doek
155 x 189 cm
Perma Gate Cultural Company Limited, Hong Kong
Met steun van het Mondriaan Fonds

Inv.nr. 6280
Henri Jonas
Zelfportret, 1937
Olieverf op doek
147 x 109 cm
Elisabeth Strouven Stichting, Maastricht

Inv.nr. 6281
Guillaume Serpenti
Wandbord met portret Frans Hals
Geglazuurd aardewerk
d. 30 cm
Particulier

Inv.nr. 6282
David Lynch
Boy Lights Fire, 2010
Gemengde techniek
183 x 275 cm
Kayne Griffin Corcoran, Los Angeles
Met steun van de BankGiro loterij

Inv.nr. 6283
Johan Tahon
Mount Wilson, 2016
Gebakken steengoed
97 x 25 x 28 cm
Gerhard Hofland, Amsterdam
Met steun van de Stichting Van Achterbergh-Domhof

Inv.nr. 6284
Helen Verhoeven
Soldaten van een Calvariegroep / Fragment van een christelijke of allegorische voorstelling, 2017
Acryl op linnen280 x 205 cm
Kunstenaar
Met steun van het Mondriaan Fonds

Inv.nr. 6285
Helen Verhoeven
Herbergscène, 2017
Acryl op linnen
280 x 350 cm
Kunstenaar
Met steun van het Mondriaan Fonds

Inv.nr. 6286
Helen Verhoeven
Gevangenneming van Christus, 2017
Acryl op linnen
280 x 175 cm
Kunstenaar
Met steun van het Mondriaan Fonds

Inv.nr. 6287
Raquel van Haver
The eyes must be obeyed. One 1000soldiers with one 1000 dices. When they start they make you No go anywhere..., 2018
Jute, olieverf, haar, teer, as, sigaretten, bierdopjes, papier, karton
235 x 270 x 15 cm

Inv.nr. 6288
Camille Henrot
Saturday, 2017
3D film
Duur 19:32 min.
Metro Pictures, New York
Met steun van de BankGiro loterij

Inv.nr. 6289
Pierre Kemp
Heiligenlegende, 1929
Olieverf op karton
27 x 21 cm
Particulier

Inv.nr. 6349
Robin de Puy
Randy, 2016
Foto op papier
100 x 140 cm
The Ravestijn Gallery, Amsterdam

Inv.nr. 6350
Robin de Puy
Randy, 2017
Foto op papier
100 x 140 cm
The Ravestijn Gallery, Amsterdam

Inv.nr. 6351
Robin de Puy
Randy, 2017
Foto op papier
140 x 100 cm
The Ravestijn Gallery, Amsterdam

Inv.nr. 6259-6266
Melanie Bonajo
Furniture Bondage, 2007-2009 (8x)
Ultrachrome print
Galerie Akinci, Amsterdam
Met steun van de BankGiro loterij

Schenkingen 2018 – Hedendaagse Kunst

Inv.nr. 6279
Société Céramique, Maastricht

Kindereet- en theeservies: 36 delig
1930-1942
Geglazuurd aardewerk
Diverse afmetingen
Particulier

Inv.nr. 6291
Melanie Bonajo
Diversion, 2007-2009
Film
Duur 10:50 min.
Galerie Akinci, Amsterdam

Inv.nr. 6296 t/m 6327
Servie Janssen
Zonder titel, 1975-1979 (31x)
tekening
31,5 x 23,5 x 1 cm
Stichting Servie Janssen

Inv.nr. 6328 t/m 6348
Servie Janssen
Vloertekening: zonder titel, 1974-1975 (21x)
Potlood en gouache op papier
70 x 100 cm
Stichting Servie Janssen

Inv.nr. 6400
Juliaan Andeweg
The theory of relativity finally started to make sense to me now and I worry because the algebra never impresses me turning ‘round’, it’s fascinating in proof of you, 2018
Videoloop op USB
Editie 1/5
Schenking kunstenaar

Langdurige bruiklenen 2017 – Oude Kunst

Inv.nr. 6227
Zuidelijke Nederlanden (Brussel?), ca. 1525-1540
Retabel van Meerhout-Gestel
Eikenhout, olieverf
190 x 170 x 30,5 cm (gesloten)
Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis,
Brussel

Inv.nr. 6352
Nederlanden
Petrusretabel, ca. 1500
Eikenhout
234 x 259 x 42,5 cm
Museum Ludwig, Aken

Inv.nr. 6353
Jan van Brussel
Tweevoudige Gerechtigheid
Olieverf op paneel
211,5 x 158 cm
Gemeente Maastricht

De publicaties van het Bonnefantenmuseum leggen op toegankelijke wijze de (onderzoeks) gegevens van onze tentoonstellingen en collecties vast. Het publiceren van geïllustreerde teksten gelieerd aan de tentoonstellingen en de collecties helpt ons de reikwijdte daarvan te vergroten en te voldoen aan ons doel om als een katalysator voor kunst en ideeën te fungeren. Boeken documenteren, vermaken, ontlokken debat, genereren productieve gesprekken en bieden mogelijkheden voor creatieve samenwerkingen. Publiceren is aldus van cruciaal belang in het streven om communities te versterken en te verrijken via kunst.

[David Lynch, *Someone is in my House*](#)
De publicatie bij de gelijknamige grote overzichtstentoonstelling in het Bonnefantenmuseum in Maastricht van 30 november 2018 tot 28 april 2019. In honderden schilderijen, tekeningen, foto's, lampsculpturen, filmstills, collages en installaties, van vroege sleutelwerken tot zeer recente creaties, toont dit boek de uitzonderlijke artistieke kant van Lynch. Net als in zijn bekende films en televisieseries is het lynchiaanse universum ook hier duister, ambigu, onvoorspelbaar, onderhuids dreigend, vaak humoristisch en altijd origineel en stijlvol. Met tekstbijdragen door Michael Chabon, Petra Giloy-Hirtz, Lynch-biograaf Kristine McKenna en Stijn Huijts.

Tekst	David Lynch, Kristine McKenna, Petra Giloy – Hirtz en Stijn Huijts
Uitgever	Uitgeverij Kanibaal
Jaar	2018
ISBN	978 94 9267 7624
Omslag	Harde koft
Taal	Nederlands – Engels – Frans
Pagina's	304 met 250 kleur illustraties en 50 zwart/wit illustraties
Formaat	30,0 x 24,3

[Edward Lipski, *The Garden*](#)
Tentoonstellingscatalogus, onderdeel van Beating around the bush

Tekst	Eva Wittocx
Uitgever	Bonnefantenmuseum
Jaar	2018
Omslag	Paperback
Taal	Nederlands - Engels
Pagina's	36
Formaat	26 x 20

[Johan Tahon, *WIR ÜBERLEBEN DAS LICHT*](#)
Tentoonstellingscatalogus, onderdeel van Beating around the bush

Tekst	Michaël Amy & Frans Budé
Uitgever	Bonnefantenmuseum
Jaar	2018
Omslag	Paperback
Taal	Nederlands - Engels
Pagina's	36
Formaat	26 x 20

[Helen Verhoeven, *Oh God*](#)
Tentoonstellingscatalogus, onderdeel van Beating around the bush

Tekst	Hans den Hartog Jager
Uitgever	Bonnefantenmuseum
Jaar	2018
Omslag	Paperback
Taal	Nederlands - Engels
Pagina's	32
Formaat	20 x 26

EDUCATIE & PUBLIEKSBEGELEIDING

Algemeen

Voor de afdeling Educatie & Publieksgeleiding stond 2018 in het teken van vernieuwing. Zo werden er nieuwe museumdocenten aangetrokken, vernieuwden we de onderwijsprogramma's en lanceerden we een nieuw boekingssysteem waarmee groepen online kunnen boeken. Ook deden we voor het eerst mee met de nationale muziekcompetitie voor musea, Art Rocks.

Onderwijs

Ook dit jaar wisten weer veel scholen het museum te vinden. In totaal bezochten 5.236 leerlingen primair onderwijs en 7.491 leerlingen voortgezet onderwijs het Bonnefantenmuseum. Zij deden dit zelfstandig, namen deel aan een van de tien onderwijsprogramma's of volgden een voor hen op maat gemaakt programma zoals Tussen Kunst & Klank in samenwerking met philharmonie zuidnederland.

5.634 studenten bezochten zelfstandig of met hun docent het museum, soms met een programma ontwikkelt in samenwerking met de conservatoren educatie. Zo voerden de studenten van de Faculty of Arts and Social Sciences van de Universiteit Maastricht een uitgebreid publieks-onderzoek uit naar de diverse informatiebehoefte van bezoekers. Dit deden zij o.a. door korte interviews af te nemen en bezoekers te observeren. Tweedejaars studenten van de Faculty of Health, Medicine and Life Sciences (Universiteit Maastricht) werden onder leiding van een museumdocent en een hoogleraar huis-artsgeneeskunde getraind in beeldanalyse en patroon- en emotieherkenning aan de hand van een aantal geselecteerde kunstwerken. Door kunstwerken te omschrijven, naar elkaar te luis-

teren en door te vragen, oefenden de studenten diverse vaardigheden die belangrijk zijn voor de beroepspraktijk als arts.

Voor docenten van het primair en het voortgezet onderwijs organiseerde het museum een nascholingscursus van 4 lessen waarin zij kennis konden maken met diverse kunstijk- methoden als Art Based Learning , Visible Thinking (See, Think, Wonder) en Visual Thinking Strategies (VTS). Uiteraard gedemonstreerd aan de hand van de museumcollectie. Hiermee reiken we docenten handvatten aan om kunst in het museum en in de klas te bespreken.

Jongeren & outreach

Om nieuw en jong publiek te bereiken deden we dit jaar voor het eerst mee met Art Rocks. Dit is een landelijke muziekcompetitie die muzikanten in alle genres uitnodigt een soundtrack te maken geïnspireerd op een kunstwerk uit de collecties van musea. Muzikanten krijgen hiermee de kans om de associaties en emoties die een kunstwerk bij hen oproept, te vertalen naar een soundtrack. Voor het publiek is de competitie een unieke gelegenheid om via muziek kunstwerken op een andere, multizintuiglijker, manier te beleven. Naast het Bonnefantenmuseum deden ook Museum Boijmans Van Beuningen, het Drents Museum, het Kröller-Müller Museum, het Tropenmuseum, het Centraal Museum en Museum Prinsenhof Delft mee. De finale vond plaats in Paradiso én werd gewonnen door de band KUZKO die een nummer schreven bij het kunstwerk 'The Walthamstow Tapestry' van Grayson Perry uit onze collectie.

Een andere manier om jongeren bij het museum te betrekken is met de activiteiten van onze eigen jongerenafdeling YOUNG OFFICE. Onder-tussen niet meer weg te denken uit het museum zijn het de smaakmakers tijdens de jaarlijkse Museumnacht en het Meet Maastricht Festival, de beeldende kunst ambassadeurs op Pinkpop, de drijvende kracht achter Cultifest en Mosae Master en schudden ze de stad op met hun eigen prikkelende YO Studio's. Dit jaar mochten de YO'ers een eigen tentoonstellingsruimte inrichten met zelf gekozen werken uit de collectie, passend bij een zelf bedacht thema "Een Modern Sprookje" waarvoor ze uiteraard ook zelf de introductietekst schreven.

Om Maastrichtse jongeren met afstand tot cultuur kennis te laten maken met het museum deden we deze zomer mee met Maastricht aan Zee, een leuke, actieve vakantieweek met als voornaamste doel deelnemers op uiteenlopende wijzen in aanraking te brengen met cultuur. In de ochtenden bezochten de jongeren diverse culturele instellingen in de stad om vervolgens in de middag-onder begeleiding van professionele kunstenaars- aan de slag te gaan met de opgedane inspiratie.

Publieksbegeleiding

Volwassenen konden in 2018 gebruik maken van een van de gratis weekend- of vakantierondleidingen, een Bonnefanten Ontvangt rondleiding door een museummedewerker of een vooraf geboekte rondleiding. Bijzonder waren de rondleidingen die gegeven werden door echtpaar Jacques en Miny Defauwes bij hun verzameling en fotograaf Robin de Puy bij haar tentoonstelling Randy. Daarnaast organiseerde het museum diverse lezingen, boekpresentaties en activiteiten voor volwassenen die op zoek waren naar verwondering, nieuwe perspectieven en verdieping.

Bij diverse tentoonstellingen produceerde het museum zaalboekjes, zaalkaarten een audiotour of een publieksbegeleidende video. Met name het finissage event bij de tentoonstelling NEW SUNS van Kahlil Joseph werd goedbezocht door een zeer gemêleerd publiek. In opdracht van de afdeling Educatie & Publieksbegeleiding stelde The 21st Century Museum een multidisciplinair programma samen met muziek, spoken word, dans en mode. Artiesten Bamba al Mansour, Isaiah Alexis, Junadry Leocaria, Meeti Ulfata en Melanin Kris gebruikten Josephs werk en zijn samenwerkingen met Kendrick Lamar, Flying Lotus en Shabazz Palaces als inspiratiebron om nieuwe kunstwerken en performances te creëren.

Families

Families hoeven zich nooit te vervelen in het museum. Voor de allerkleinste kunstliefhebbers was er het Kunst-Kijk-Doe-Boekje, voor de iets oudere kinderen het nieuwe Pelgrimage speurtochtboekje en voor de hele familie het Museumdobbelspel. De speciale Klopjacht Kids Audiotour kreeg regelmatig nieuwe stops zodat ook de nieuwe en tijdelijke kunstwerken geïnspecteerd konden worden op 'kloppenheid'.

Bij de tentoonstelling The Death of Melanie Bonajo, How to unmodernize yourself and become an elf in 12 steps, ontwikkelde het museum een Do- It- Your (s)Elf- kit voor families gevuld met opdrachtkaarten, attributen en een snuffje magie. Hiermee konden (jonge) bezoekers zichzelf in een elf transformeren en vanuit deze magische gedaante de tentoonstelling beleven. Is het oké om anders te zijn? Hoe anders is nog oké? Kun je jezelf zijn? Of een elf? Bezoekers bekeken de tentoonstelling letterlijk op een andere manier.

COMMUNICATIE & MARKETING

Algemeen

2018 was een jaar met bijzondere tentoonstellingen, event primeurs en extra activiteiten, een jaar waarin het team Communicatie & Marketing volop in beweging was. Er is voortgebouwd op bestaande relaties met doelgroepen en pers en nieuwe verbindingen zijn aangegaan om het Bonnefanten bij een bredere community onder de aandacht te brengen. Door middel van het doelgericht inzetten van onze online en offline communicatiekanalen werd beter aansluiting gevonden bij het grote publiek.

Free publicity, online communicatie & marketing

In 2018 werd een totale free publicity bereikt met een waarde van ruim € 3.500.000 (free publicity is de optelsom van de mediawaarde van alle in print verschenen artikelen). Dit is exclusief de exposure op en groei van de social en online mediakanalen van het Bonnefantenmuseum. Gericht op de tentoonstellingen en events werden op maat de diverse online kanalen van het museum ingezet: het onder de aandacht brengen van de tentoonstellingen, kunstenaars, kunstwerken, tentoonstellingsteasers, speciale publieksactiviteiten, winacties, relevante persartikelen en radio- & tv-uitzendingen. De digitale nieuwsbrief heeft een vaste groep lezers en groeit gestaag, de diverse social media accounts groeiden vooral in de tentoonstellingsperioden van Robin de Puy, Melanie Bonajo en rondom David Lynch. Facebook gaat van 9.000 naar 10.500 volgers. Twitter klimt in 2018 ook en komt uit op ruim 8.000. Het hardst groeiende medium is en blijft Instagram, dit maakte een groei van bijna 4.000 eind 2017 naar bijna 7.000 aan het einde van dit jaar.

Onder handen projecten communicatie en marketing

Er is een start gemaakt met de branding en design voor een nieuwe Bonnefanten huisstijl. Deze wordt in 2019 gelanceerd. Er is tevens voorbereidend werk gedaan om de Bonnefanten website in 2019 te voorzien van een volledig nieuwe en gebruiksvriendelijk look & feel. Het project Collectie Online, het digitaal ontsluiten van de volledige collectie van het Bonnefantenmuseum, is hier een onderdeel van. De realisatie van de nieuwe huisstijl, website en ontsluiting van de collectie staat voor 2019 op de planning.

Diverse highlights

- Randy trok de aandacht van menig kunst- en fotografieliefhebber en ook de nationale pers omarmde de Amerikaanse jongen en zijn familie. Robin de Puy was gast bij Eva Jinek in het gelijknamige programma Jinek op NPO1.
- De eerste museale retrospectief van de onconventionele Nederlandse kunstenaar Melanie Bonajo, The Death of Melanie Bonajo. How to unmodernize yourself and become an elf in 12 zette niet alleen de museumzalen op de kop, maar gaf ook stof tot nadenken voor de bezoekers. Liggend, luisterend, kijkend of rondlopend met elfenvleugels, reflecterend of bezinnend. De alom schrijvende pers wist er ook raad mee en bejubelde de schoonheid van haar films.
- Bonajo gaf in 2018 ook acte de presence in het Bonnefanten Pinkpop-up museum op het Pinkpopfestival. Drie dagen lang werden de festivalgangers getrakteerd op haar film Economy of Love, konden ze de inmiddels befaamde Bonajo t-shirts scoren en een 'furniture bondage' ondergaan. Pinkpoppresentator Eric Corton interviewde Stijn Huijts voor de camera, onder-

EVENEMENTEN

ging zelf een ‘furniture bondage’ en het eindresultaat was terug te zien in de NPO3 tv avonduitzendingen van Pinkpop en in de aftermovie van het festival.

- In samenwerking met Lumière Cinema werd ingezet op het onder de aandacht brengen van de aanstaande David Lynch-tentoonstelling tijdens Parcours 2018.
- Voor de grote overzichtstentoonstelling Someone is in my House van David Lynch werd de samenwerking gezocht met Lumière Cinema, EYE Filmmuseum in Amsterdam, philharmonie zuidnederland en uitgeverij Hannibal (BE) voor het begeleidende monografische boek bij de tentoonstelling. Deze eerste grote tentoonstelling van Lynch in Nederland genereerde dankzij het aankondigingspersbericht al 1,5 jaar voor de daadwerkelijke opening de nodige publiciteit en een enorme buzz onder de (inter)nationale pers, zijn fans en film liefhebbers. De (inter)nationale pers meldde zich volop en vele interviews en artikelen verschenen in de online en offline media, op tv en op de radio. De speciaal voor deze tentoonstelling gecreëerde ‘Red room’ werd al snel een publiekslieveling en gewilde selfie-spot voor Instagram en facebook.

Evenementen & Ontvangsten heeft een eigen vaste agenda met vier grote terugkerende museale events: Bonnefanten TEFAF Welcome Party (400 gasten, 8 maart), Museumnacht Maastricht (2.500 bezoekers, 13 april), INKOM (2.500 studenten, 22 augustus) en Bankgiro Loterij Open Dagen (3.000 gasten, 6 & 7 oktober). Aangevuld met de tentoonstellingsopeningen van Robin de Puy, Making Money for My Friends, Beating Around the Bush # episode 5, Melanie Bonajo, David Lynch en de commerciële evenementen zorgt dit voor een uitdagende agenda. De Grand Opening van David Lynch met 750 gasten was zowel een logistieke als technische uitdaging.

Bonnefanten TEFAF Welcome Party

Voorafgaand was er een besloten opening van de tentoonstelling Tien topstukken on tour voor een select gezelschap van o.a. de BankGiro Loterij en de andere deelnemende musea. Daarna volgde er een exclusieve avondopenstelling met een zeer uiteenlopend programma voor zón 400 gasten. verrassende hapjes, late night snacks, een photo-booth onder supervisie van Young Office, pop up guides en twee live optredens door jazz band Dr. John’s Swingtet en door Orquesta La Esencia, een tienkoppige salsa formatie.

Museumnacht Maastricht

Op vrijdag 13 april 2018 beleefde Museumnacht Maastricht haar derde editie en kreeg een toepasselijk overkoepelend thema ‘Lucky 13’. De Museumnacht toonde voor de derde keer z’n verbindende kracht tussen niet alleen de student en de stad, maar ook tussen generaties, tussen Maastrichtse pleziermakers en wereldse kunstgeliefden en tussen hardcore Museumfans en onzekere ontdekkers. In een tijd waar de afstand tussen mensen, groepen en generaties soms

groter lijkt te worden, toont en verbindt Museumnacht Maastricht de schoonheid van en voor iedereen.

In het Bonnefantenmuseum werd het gebouw omgetoverd tot een labyrint, waarbij het lot bepaalde of je de 'lucky' of 'unlucky' route ging volgen. De startknop leidde tot veel hilariteit en gewapend met een plattegrond, volgden bezoekers een gele of zwarte lijn langs gelukkige of juist kunstwerken die ongeluk verbeeldden. Onderweg kwamen ze allerlei speciale acts tegen waaronder T-ART-OT lezer Mme Chou-Chou, die aan de hand van onze kunstwerken je toekomst voorspelde, de Mirror Photobooth, de workshop van YOUNG OFFICE om een eigen lucky charm te maken. Pianoduo Veerline bracht, afhankelijk van de deelnemers, de hele avond twee versies hun muzikale performance ten gehore. Het restauratie atelier was open en kunstverzamelaars Jacques en Miny Defauwes waren aanwezig voor tekst en uitleg.

Cultifest tijdens INKOM

Op 22 augustus vond voor de twee keer het grote studentenevenement Cultifest in en rondom het Bonnefantenmuseum plaats onder de noemer 'night at the museum'. Dit festival maakt onderdeel uit van de INKOM, de introweek voor nieuwe studenten in Maastricht. Tijdens Cultifest maken - vooral nieuwe, maar ook al langer in Maastricht wonende - (internationale) studenten kennis met het culturele aanbod van de stad.

L1 Cultuurcafé op locatie

Gesitueerd op de centrale trap in het Bonnefantenmuseum, zond de Limburgse radiozender alle zaterdagen in september haar culturele programma L1 Cultuurcafé live uit. De museum-

bezoeker kon daarvan ter plekke meegenieten en -luisteren; interviews, achtergronden, muzikale performances, nieuws.

Open Dagen BankGiro Loterij

In opdracht van en in nauwe samenwerking met de BankGiro Loterij organiseerden we op 6 en 7 oktober voor de vierde keer de BGL Open Dagen in Limburg. Deze keer met aandacht voor de tentoonstelling van Melanie Bonajo. Met een S-ELF-ie tasje konden bezoekers de tentoonstelling op een interactieve manier bekijken. Verder bestond het programma uit mini tours, een kinderworkshop: Ontwerp je eigen kunst tasje, het beroemde Bonnefanten fotohokje, de torenopenstelling, T-ART-OT Mme Chou-Chou, restauratoren waren aanwezig en als surprise hoofd act gaf bariton Sef Thissen van Viva Classic Live drie optredens op de trap.

Serie Kamermuziek

Theater aan het Vrijthof heeft in nauwe samenwerking met het Bonnefantenmuseum met ingang van het seizoen 2018-2019 een serie eigentijdse kamermuziek opgezet. Door concerten te programmeren in een museumzaal, voorafgegaan door een inhoudelijke toelichting op de kunstwerken in de zaal, worden bezoekers getraakteerd op een unieke kunstervaring. Een ideale combinatie van cross-sectoraal programma, inhoudelijke setting, topmusici en voortreffelijke akoestiek. In 2018 vonden er twee concerten van de in totaal zesdelige concertserie plaats: Shuann Chai en Noa Frenkel, piano en zang traden op 14 oktober met een introductie van Ans van de Bund. Het Calefax Rietkwintet gaf op 25 november een concert bij het kunstwerk Ghostkeeping, een levensgroot houten Naaiatelier van István Csákány.

Art Rocks, museumronde Bonnefantenmuseum

Het Bonnefanten deed dit jaar voor het eerst mee aan de muziekcompetitie Art Rocks. Art Rocks werd in 2018 georganiseerd door de zeven toon-aangevende musea Museum Boijmans Van Beuningen, Kröller-Müller Museum, Drents Museum, Centraal Museum, Museum Prinsenhof Delft, Tropenmuseum en Bonnefantenmuseum. In Art Rocks worden muzikanten uitgedaagd zich voor een track te laten inspireren door kunst uit een van de zeven museumcollecties. Uit de beste inzendingen selecteert een vakkundige jury en het publiek via publieksstemmen 56 acts. Zij strijden in de musea, naast hun favoriete kunstwerk, voor een plek in de finale in Paradiso. Alle finalisten winnen een eigen, professionele videoclip. De grote winnaar van Art Rocks 2018 gaat naar huis met een geldbedrag van € 1.000. Naast de competitie was er in de musea een gevarieerd randprogramma met de ambassadeurs Blaudzun en Yung Nnelg, zoals gratis masterclasses songwriting i.s.m. Popsport en live optredens. Inmiddels is bekend dat KUZKO, de winnaar van de museumronde in het Bonnefanten, eveneens op 23 februari 2019 de finale in Paradiso heeft gewonnen.

Selectie overige culturele events

Een aantal kleinschaligere, maar minstens even belangrijke als noemenswaardige, evenementen waren de Speciale Ontvangst voor het Rijksmuseum Amsterdam (10 maart), de infomiddag over Geven en Nalaten in samenwerking met philharmonie zuidnederland en Elisabeth Strouven Fonds (6 april), Univé's Maastricht Mooiste City

Trail (8 juni), rondleidingen passend in het thema Vergeven, vergelden en verzoenen' binnen Musica Sacra programmering (22 & 23 september), de feestelijke ondertekening van de Bruikleenovereenkomsten LGOG (27 okt), het Young European Talent (YET) Programma (15 november). en tot slot Tom's Party: het herdenkingsfeest voor onze dierbare collega Tom Goossen, dat in nauwe samenwerking met en op verzoek van zijn nabestaanden in het Bonnefantenmuseum plaatsvond (9 november). Het was een memorabele, emotionele en gedenkwaardige avond.

SAMENWERKINGSVERBANDEN

Steeds als daar aanleiding toe is, zoekt het Bonnefantenmuseum pro-actief de samenwerking op met andere partijen. Voorbeelden zijn de huidige samenwerking met Lumière, Eye Filmmuseum en de philharmonie zuidnederland in het kader van de tentoonstelling van David Lynch; de samenwerking met de Jan van Eyck Academie in het kader van de BACA 2019, de geplande samenwerking met musea in de Euregio in het kader van het project Elements, en de samenwerking met Uffizi (Florence) en La Monnaie (Parijs) in het kader van de tentoonstelling van Kiki Smith (2021).

Met de Universiteit Maastricht en de kunstacademie zijn er inhoudelijke samenwerkingen in het kader van de respectieve onderwijsprogramma's, en met bedrijven wordt er samengewerkt in de presentatiesfeer.

Daarnaast zijn er de huidige en beoogde inhoudelijke samenwerkingen op het gebied van Educatie:

- Samenwerkingen culturele instellingen: museale muziekcompetitie Art Rocks, platform voor inclusieve cultuur STUDIO i, educatorennetwerk KEK, Tussen Kunst en Klank met Philharmonie ZuidNederland, Musica Sacra met Theater aan het Vrijthof, Meet Maastricht en Maastricht aan Zee
- Samenwerkingen onderwijsinstellingen: platform Cultuureducatie Limburg, Universiteit van Maastricht (Faculty of Arts and Social Sciences & Faculty of Health, Medicine and Life Sciences, INKOM), Jan van Eyck Academie, Maastricht Academy of Fine Arts and Design (MAFAD), Pabo Maastricht en De Nieuwste Pabo Sittard, United World College, diverse voortgezet- en primair onderwijs scholen.

- Samenwerking zorg- en welzijnsorganisaties: Code043, Jongerenraad, Trajekt, Tout Maastricht, Envida zorginstellingen, Stichting Fantastikè (kunstenaars met GGZ-achtergrond), Stichting de Vrolijkheid, diverse AZC's.

Verder wordt er pro-actief de verbinding gezocht met andere culturele instellingen, waaronder musea, poppodia/festivals/evenementen, onderwijsinstellingen, gemeente en provincie. Maar ook met zorginstellingen en goede doelen instellingen in de vorm van een wisselend kortingactie-aanbod voor leden/vrijwilligers/medewerkers van o.a. De Zonnebloem, Sevagram, Envida, Stichting Oase, Maastricht UMC+ (azM en Universiteit Maastricht), de Week van de Ouderen (i.s.m. gemeente en Tout Maastricht) en Stichting FSI.

- De jongerenafdeling YOUNG OFFICE verbindt diverse lokale en regionale jongeren doelgroepen met elkaar door hun eigen onderscheidende events te organiseren.
- Samenwerking en kennisuitdeling met de twee andere provinciale musea, het Limburgs Museum en Museumplein in Kerkrade. Naast verbinding maken met elkaar, ook verwijzen naar elkaar.
- Een samenwerking en partnership met het Holland Expat Center South; voor de internationale en lokale Maastrichtenaar. Het delen van tentoonstellingen, events en op maat geboden pro-

ORGANISATIE

grammering in het Engels.

- Samenwerking met organisatie TEFAF Maastricht en het commitment van TEFAF aan de stad Maastricht voor de komende tien jaar, heeft geleid tot oprichting van de werkgroep TEFAF Maastricht met daarin vertegenwoordigers van provincie, gemeente, MECC, Maastricht Marketing, TEFAF organisatie en culturele instellingen. Samen wordt ernaar gestreefd om TEFAF en het kwalitatieve aanbod in de stad met alle betrokken partijen (inclusief Horeca) de komende jaren breder en omhoog te trekken. TEFAF is niet alleen voor de (internationale) kunstdoelgroepen en standhouders die er deel van zijn, maar zeker ook voor de lokale en regionale bevolking om te beleven.
- Nationaal is het museum lid van de Museumvereniging en opereert zij in het miniconvent (o.a. Groninger Museum, Frans Hals Museum, Van Abbemuseum, Museum Boijmans van Beuningen, Stedelijk Museum Amsterdam, Centraal Museum Utrecht, Kröller-Müller Museum en het Gemeentemuseum).

De Raad van Toezicht en de directie van het museum committeren zich bij de uitoefening van hun taken aan de door de International Council Of Museums (ICOM) in samenwerking met de Nederlandse Museumvereniging opgestelde Ethische Code voor Musea, aan de richtlijnen voor goed bestuur en toezicht zoals verwoord in de *Governance Code Cultuur*, de *Code Culturele Diversiteit* en de *Fair Practice Code*.

Het Bonnefantenmuseum streeft ernaar een organisatiecultuur te creëren waarin iedereen zich bewust is van de gezamenlijke én de individuele rol. Het wil een museum zijn waarin met passie en in een goede werksfeer wordt gewerkt met de meest optimale faciliteiten. Professionalisering is een continu proces om betere samenwerking en onderlinge afstemming te bereiken. Hierbij wordt voortdurend gezocht naar een goede balans tussen creatieve vrijheid en ‘zakelijke’ kaderstelling. Interne communicatie, afstemming en coördinatie zijn belangrijke aandachtspunten.

In de afgelopen jaren zijn een aantal organisatiewijzigingen doorgevoerd. Naast invoering van projectmanagement en een afdeling Personeel & Organisatie zijn op nagenoeg alle afdelingen wijzigingen doorgevoerd. Het huidige organogram is hiermee up to date en sluit aan bij de beoogde werking van de organisatie. Voor de langere termijn zijn er plannen om Front Office, Kunstuitleen en eventueel de afdeling Reserveringen & Ontvangsten te integreren.

We zijn ons zeer bewust van de noodzaak van diversiteit, maar zijn zoals veel musea zoekende welke volgende stappen we moeten zetten. Hoe zorgen we er in de praktijk van alle dag voor dat het Bonnefantenmuseum inclusief is én tegelijkertijd voldoende verscheidenheid biedt?

Samenwerken en leren van elkaar is naar onze mening de sleutel.

Met de huidige capaciteit streven we de doelstellingen van het Bonnefanten zo goed als mogelijk na. Met name binnen de afdeling educatie & publieksbegeleiding en de afdeling marketing & communicatie is uitbreiding van de capaciteit echter geen overbodige luxe. De werkdruk binnen de organisatie wordt regelmatig als hoog ervaren. Dit is een gegeven, waarvoor vanuit de directie en Raad van Toezicht aandacht is, maar niet een, twee, drie op te lossen.

Ondanks de financiële beperkingen lukt het ons om de kwaliteit en kwantiteit in ons programma te handhaven. Dat heeft het museum met name te danken aan de enorme inzet, loyaliteit en flexibiliteit van de medewerkers. We stimuleren alle afdelingen om met stage – c.q. traineeplekken te werken. Het museum investeert daarmee tevens in jonge kunsthistorici en de doorstroom in deze krappe arbeidsmarkt.

Het Bonnefantenmuseum vindt het belangrijk dat medewerkers in zichzelf investeren door verdere vorming, opleiding (vaktechnische) en persoonlijke ontwikkeling. Dat kan door middel van bijvoorbeeld het volgen van een opleiding of workshops. Dit wordt tijdens het POP – gesprek besproken en vastgelegd. Indien de opleiding een meerwaarde heeft voor de uitoefening van de functie van de medewerker en/of het Bonnefantenmuseum, worden de kosten geheel of gedeeltelijk vergoed.

.

Vrijwilligers

De vrijwilligers zijn mede verantwoordelijk voor de gastvrijheid en servicegerichtheid van het Bonnefantenmuseum en zij nemen een belangrijke plaats in. Zij vormen het eerste aanspreekpunt voor de gasten, verstrekken tentoonstellingsinformatie en algemene informatie over het gebouw en de activiteiten. Vrijwilligers stimuleren de gasten in het achterlaten van een reactie en hun gegevens ten behoeve van het CRM database. Het Bonnefantenmuseum streeft naar het behouden en uitbreiden van haar vaste enthousiaste pool van vrijwilligers. Het vrijwilligersbeleid is geformaliseerd in een nota en handleiding. Begin 2018 hebben daarnaast alle vrijwilligers een vrijwilligerscontract getekend.

Fondsenwerving & Sponsoring

Fondsenwerving vraagt een continue investering in tijd en aandacht, want fondsenwerving is bovenal relatiemanagement. Niemand, of het nu een bedrijf, individu of een fonds betreft, geeft geld aan een organisatie zonder zich daarbij betrokken te voelen. Een betrokkenheid die moet worden opgebouwd en die niet tot stand komt door sporadisch contact. Het is van belang dat binnen het Bonnefanten voldoende tijd en personele ruimte vrijgemaakt kunnen worden om onze ambities op dit terrein te verwezenlijken.

De fondsenwerving in het kader van projecten c.q. aankopen levert jaarlijks mooie bijdragen op van onder andere het Mondriaan Fonds, het VSBfonds, Fonds 21, Prins Bernhard Cultuurfonds en Vereniging Rembrandt.

Met DSM heeft het museum een belangrijke en trouwe partner, daarnaast hebben plusminus 20 mecenasen zich inmiddels meerjarig aan het Bonnefantenmuseum (Mecenaat aan de Maas) verbonden.

BankGiro Loterij is een belangrijke geldgever. We ontvangen jaarlijks € 200.000. Dit geld is geoormerkt voor aankoop van nieuwe werken voor de collectie. Jaarlijks kent de BGL tevens gelden toe voor éénmalige projecten. Inzake 2018 zijn we door de voorselectie gekomen en uitgenodigd om een aanvraag in dit kader in te dienen. Inmiddels is bekend dat het Bonnefanten € 250.000 heeft ontvangen om in 2020 avondopenstellingen te kunnen realiseren onder de werktitel ‘Het Bonnefanten, een thuishaven voor een nieuw en divers publiek’.

Tijdens Tefaf 2017 is Het Bonnefantenmuseum Fonds gepresenteerd. Hiermee is een eerste stap in de realisatie van een eigen fonds als onafhankelijke en duurzame bron van inkomsten gezet. Op de korte termijn zet dit initiatief geen zoden aan de dijk, maar op de lange termijn kan een gunstig rendement het Bonnefanten in staat stellen om zich te blijven ontwikkelen als een kunst- en kunstenaarsmuseum. Het fonds doet een beroep op particulieren en bedrijven die het culturele leven een warm hart toedragen, om met een bijdrage de doelen van dit duurzame initiatief te helpen verwezenlijken.

Het fonds is geïnspireerd op het in de Amerikaanse musea gangbare model van het endowment fund. Een verschil met het Amerikaanse model is dat Het Bonnefantenmuseum Fonds is ondergebracht bij het Elisabeth Strouven Fonds, die het beheert en belegt. Het bestuur van het Bonnefanten bepaalt hoe het fonds wordt aangewend voor projecten en activiteiten die binnen de doelstelling van het museum vallen.

Het museum neemt deel aan het Netwerk Cultuurmecenaat Nederland. Dit netwerk bestaat uit directeuren en hoofden development van Nederlandse culturele instellingen, die hun development activiteiten en in het bijzonder hun inkomsten uit major gifts willen versterken door actief kennis en ervaring uit te wisselen.

Randvoorwaarde voor een succesvol sponsorbeleid is de versterking van het bewustzijn binnen het museum dat dergelijk ondersteuning in alle geledingen een belangrijke rol speelt. Om een uitgebreid netwerk van partners en steunverleners te kunnen onderhouden en vergroten is een goede infrastructuur een vereiste. Professionalisering van het relatiebeheer van het museum

blijft daarin een zeer belangrijke factor. De basis voor ons sponsorbeleid is gelegd, we zijn zeggend een eind op weg maar er is in onze optiek meer mogelijk. We zien dan ook kansen om meer materiële sponsors aan ons te binden, die naast de tentoonstellingen óók de dagdagelijkse exploitatie een extra steun in de rug kunnen geven.

Met behulp van een extern bureau zijn we in 2018 gestart met het ontwikkelen van een fondsenwervingsstrategie mét een lange termijnvisie. Er wordt gewerkt aan een Case for Support: de waardenpropositie van het Bonnefantenmuseum (wat maakt ons bijzonder en onderscheidend) én een haalbaarheidsonderzoek: welk potentieel heeft het Bonnefantenmuseum om inkomsten uit fondsenwerving te genereren, op een duurzame en strategische manier. Het op termijn kunnen aanstellen van een medewerker development is een urgente en belangrijke wens.

Op initiatief van gedeputeerde Ger Koopmans heeft in 2018 een bijeenkomst plaatsgevonden, waarvoor de leden en de oud-leden van de raden van toezicht van de drie Limburgse musea waren uitgenodigd. Bij deze gelegenheid heeft Petra Hoogerwerf een inleiding gehouden over cultureel ondernemerschap en fondsenwerving op het terrein van cultuur en daarbij ook ingezoomd op de rollen die in dit kader vervuld kunnen worden door de raad van toezicht.

Richtlijn Kunstenaarshonoraria

De richtlijn beoogt de contractpraktijk tussen kunstinstellingen en kunstenaars te professionaliseren en levert een bijdrage aan het verbeteren van de inkomenspositie van beeldend kunstenaars.

naars. Met de richtlijn trekt het veld van de beeldende kunst samen op. Het geeft gehoor aan de roep uit het kunstenveld maar ook van onder meer de Sociaal Economische Raad en de Raad voor Cultuur voor het verbeteren van de inkomenspositie van kunstenaars. De richtlijn wordt gevolgd volgens het principe ‘pas toe of leg uit’. Het Bonnefantenmuseum onderschrijft de Richtlijn samen met diverse landelijke kunstmusea.

Rent – a - Museum

Het museumgebouw is een aantrekkelijke locatie voor zakelijke ontvangsten, evenementen en tailor made groepsprogramma's zoals exclusieve avondopenstellingen. In samenwerking met o.a. Museumcafé Ipanema, MECC, Maastricht Convention Bureau, Platform Museumlocaties en diverse hotels wordt ingezet op een verhoging van zakelijke bijeenkomsten ter verhoging van de eigen inkomsten en van het aantal bezoekers. Daarnaast richten we ons op ook bezoekers die niet primair voor het museum of een tentoonstelling komen, om ze op een bijzondere manier kennis te laten maken met de kunst en het gebouw.

De (serie) boekingen werden gedaan door een aantal vaste klanten waaronder Ruud Lammerink, Ko van Dun, DSM, Sotheby's Institute of Art Londen en New York, Maastricht Events Company en MuMC. Nieuw was de vruchtbare samenwerking met Medtronic, en in samenwerking met Maastricht Convention Bureau zijn er vier avondopenstellingen voor internationale congressen gehouden: Maastricht Pathology (250 pers, 19 juni), European Health Economics Association (475 personen, 11 juli) Computing in Cardiology (350 pers, 24 september) en EUMASS (650 pers, 4 oktober).

De werkgroep ‘Rent-a-Museum’ heeft zich in 2018 verdiept in de implementatie van een aantal strategische en langetermijnoplossing om efficiënter te gaan werken én hogere inkomsten uit commerciële events en ontvangsten te genereren. Een eerste stap in dit traject was – in nauwe samenwerking met de afdeling Educatie – de invoering van een gemeenschappelijk reserveringssysteem: Smart Event Manager. Dit systeem vereenvoudigt zowel de reserverings-handelingen als de financiële afwikkeling en genereert voor nuttige management rapportages.

Museum Shop

De Museum Shop vormt een onderdeel van de customer journey, de shop levert een bijdrage aan de beleving van het museum. De visie van de winkel en de productkeuze moeten aansluiten op de visie van het museum zelf. In de afgelopen jaren zijn op dit vlak een aantal goede stappen gezet, denk hierbij aan de herinrichting, het aanbieden van tentoonstellingsproducten en het regelmatig wisselen in producten. We blijven in 2019 de huidige lijn volgen.

De webshop is een service tool en moet gezien worden als een klantvriendelijke gerichte service dienst die wij onze (potentiële) klanten en bezoekers bieden. Elke eigen publicatie en de merchandise artikelen van het Bonnefantenmuseum worden aan de webshopcollectie toegevoegd. De webshop biedt de bezoeker de mogelijkheid tot een herhaalbezoek op afstand en is daarmee een imago versterkend en service verhogend middel. In de eigen kanalen van het Bonnefantenmuseum zoals de nieuwsbrief, de Facebookpagina en in persberichten worden bijzondere artikelen uit de collectie van de Museum Shop onder de aandacht gebracht.

Kunstuitleen

Het doel van Bonnefanten Kunstuitleen is het verspreiden van een representatieve collectie hedendaagse beeldende kunst onder een zo groot mogelijk publiek en tegen een voor iedereen betaalbare prijs. Daarnaast wil het museum via de kunstuitleen een markt creëren voor kunstenaars, waar ze eigen werk op een toegankelijke manier onder de aandacht kunnen brengen van een groot publiek, en die hun de mogelijkheid biedt om inkomsten te genereren. De Bonnefanten Kunstuitleen beschikt over een collectie van ruim 5.000 werken. Bonnefanten Kunstuitleen beheert buiten de locatie in het Bonnefantenmuseum tevens vijf dependances in Landgraaf, Roermond, Sittard, Venlo en Weert. Continue wordt het aanbod kunstwerken geactualiseerd. Om de synergie tussen het museum en de kunstuitleen te versterken omvat de kunstuitleencollectie eveneens werken van kunstenaars wiens werk wordt tentoongesteld in het Bonnefantenmuseum. In 2018 zijn werken aangekocht van Marta Volkova en Slava Shevelenko, Stanley Donwood, Hans Lemmen en David Lynch.

Acties c.q. activiteiten in 2018:

- Opening nieuwe locatie Sittard/Geleen aan de Markt 88 in Geleen, maart 2018. In samenwerking met Brightlands zijn diverse gezamenlijke activiteiten geïnitieerd.
- De landelijke samenwerking met achttien non-profit kunstuitlenen (31 vestigingen in 28 steden) wordt gecontinueerd. De inzet is naamsbekendheid in de leeftijdscategorie 18 – 40 jaar en het verbeteren van het imago van de kunstuitleen als begrip/principe.
- Sluiting Weert per juli 2018 in combinatie met start project ‘servicepunt Weert’.

- Start verkoop special offers via website (inhoudelijk goede en interessante kunst, maar niet meer passend binnen de huidige kaders van de vraag en het uitleen aanbod.) Deze collectie is vooral interessant voor de verzamelaar. Online via Bonnefanten Kunstuitleen website sinds september 2018.
- Update automatiseringsprogramma Kunstuitleen – reserveringsprogramma gerealiseerd als extra service voor de abonnees.
- Deelname odd kunstroute (open deurdag route) dependance Venlo 10 mei 2018
- Deelname buurtkadoos bijna geheel 2018
- Stageopdracht uitgevoerd door Laura Kölker: “Op welke manier en met welke middelen kan de doelgroep 25-45 jarigen verleid en geactiveerd worden om kunst te lenen bij Bonnefanten Kunstuitleen?.”

2018 in cijfers:

Aantal uitleningen : 2.381

Aantal verkopen : 488

Aantal aankopen : 173 (85 werken betreft Limburgse kunstenaars)

Volgers op Facebook : 166

Accommodatie

Het gebouw dateert van 1995 en viert in 2020 derhalve zijn 25-jarig bestaan. Het gebouw is als museum gebouwd en voldoet in die zin dan ook aan de beoogde werking van onze instelling. Sinds de openstelling van het gebouw zijn diverse wijzigingen doorgevoerd om mee te groeien met het aantal bezoekers en de tijd. Het onderhoud is een constante factor in het dagdagelijkse reilen en zeilen van ons museum. Door goed onderhoud en het inspelen op veranderende eisen kan het gebouw op de juiste wijze in dienst blijven staan van zowel de kunst, haar bezoekers en de medewerkers.

Het gebouw is aan de voor- en achterkant toegankelijk voor mindervaliden. Tijdens de renovatie van de begane grond (2017) hebben we een derde invalidentoilet kunnen realiseren. Met deze aanpassing kunnen mindervalide bezoekers ook ná sluitingstijd van het museum op een fatsoenlijke manier van de toiletten gebruik maken.

De backoffice is niet meer van deze tijd en heeft een grondige herziening. Met betrekking tot deze herinrichting heeft de hiertoe ingestelde werkgroep Het Andere Werken (HAW) middels een notitie advies uitgebracht aan de directie, Raad van Toezicht en Personeelsvertegenwoordiging. De achtergrond voor HAW is ingegeven door de wens om een stimulerende werkomgeving te creëren die aansluit bij de functionele behoeften: het kantoor als multifunctionele en inspirerende werk- en ontmoetingsplek. In 2017 is de projectgroep ‘Het Andere Werken’ gestart met de daadwerkelijke uitvoering van het door de werkgroep voorbereide plan. De opdracht is dat het HAW in 2019 gerealiseerd is. De volgende uitgangspunten zijn hierbij leidend:

- Het nieuwe kantoor is laagdrempelig, straalt openheid en een wij-gevoel uit en faciliteert interactie.
- Het betreft een kantoorconcept waarbij een vaste werkplek, het bij elkaar zitten van afdelingen en heldere afspraken centraal staan.
- Belangrijk aandachtspunt is het voorkomen van geluidsoverlast.
- Voor goede licht- en klimaatcondities wordt zorggedragen.
- De implementatie van HAW is een ongoing process. De uitvoering dient tussentijds regelmatig te worden geëvalueerd.

- Een jaar na implementatie dient opnieuw een evaluatie plaats te vinden en worden indien nodig aanpassingen doorgevoerd.

In 2018 heeft ontwerp bureau Hollandse Nieuwe de opdracht gekregen om het nieuwe kantoor vorm te geven. Momenteel lopen diverse aanbestedingen, denk hierbij aan het interieur, het meubilair, de telefonie, automatisering en de daadwerkelijk verbouwing an sich inclusief klimaatbeheersing.

In de basis voldoen het gebouw en de voorzieningen momenteel aldus aan de huidige en toekomstige werking van het gebouw. Met het oog op de collectie bestaan er ideeën die van wezenlijk belang zijn voor de doorontwikkeling van het museum, de zogenoemde perspectieven op het gebouw. Het Bonnefanten beschikt over te weinig ruimte om haar vaste collectie op een optimale wijze te kunnen tonen. Een van de wensen is het realiseren van een schatkamer Maastrichts Zilver én het aanbouwen van additionele expositieruimte voor tijdelijke tentoonstellingen, zodat de vaste collectie meer permanent kan worden getoond. Wij zien tevens mogelijkheden om een dergelijke ingreep gepaard te laten gaan met het uitbreiden van de capaciteit voor ontvangsten en evenementen.

Ipanema

De overname van de exploitatie van museumcafé Ipanema in het voorjaar van 2018 zorgde voor de nodige verandering. De vorige uitbaters verkochten hun zaak aan Ria Joosten Catering en Evenementen. Hiermee kwam een einde aan een jarenlange samenwerking. De overname gaf ruimte om samen met de nieuwe huurder de productportfolio en vermarkting ter herijken.

Algemeen

Het Bonnefantenmuseum ziet het als een belangrijke verantwoordelijkheid om de gezondheid en de veiligheid van werknemers te bevorderen. De RI&E (Risico-Inventarisatie & Evaluatie) is hiervoor een uitstekend (wettelijk verplicht) instrument. Het Bonnefantenmuseum heeft twee preventie-medewerkers die voor de uitvoering van de RI&E zorgdragen. In 2015 heeft een externe Arbodienst de RI&E (inclusief plan van aanpak) gekeurd en akkoord bevonden. Het plan van aanpak vormt een goede basis van waaruit de RI&E up to date gehouden wordt.

Overleg en communicatie

De preventiemedewerkers hebben geen vaste afspraken met de directie, maar bespreken zaken indien nodig. Met de PVT heeft er twee maal overleg plaatsgevonden en de PVT heeft twee keer een overzicht van de incidentmeldingen over 2018 ontvangen. De medewerkers zijn per mail, via de personele mededelingen en via artikelen in de Bon Vivant over belangrijke zaken geïnformeerd.

Leren

Beide preventiemedewerkers hebben in september 2018 deelgenomen aan een praktijkdag RIE.

Uitgevoerde taken

- Klimaat en lichtmetingen uitgevoerd aan het Front Office. De medewerkers zijn in de gelegenheid gesteld om een uitgebreide vragenlijst in te vullen en in de periode van 6 februari tot en met 20 februari zijn metingen uitgevoerd. In de klimaatmetingen werden geen onregelmatigheden geconstateerd. Wel is geconstateerd dat de verlichting niet voldoende Lux had.

Er zijn nieuwe armaturen aangeschaft.

- De voordeuren zijn voorzien van automatische deuropeners. De deuren sloten te snel en waren te zwaar voor de bezoekers.
- Aanschaf van veiligheidsschoenen voor de medewerkers die uit hoofde van hun functie aanwezig zijn tijdens ombouwwerkzaamheden of werkzaamheden waarbij veiligheids-schoenen vereist zijn. Voor kunstenaars, assistenten of bezoekers die bij voornoemde werkzaamheden aanwezig zijn en die geen “eigen” schoenen hebben, zijn er reserve schoenen aangeschaft die over de eigen schoenen aangetrokken kunnen worden. Deze zijn verkrijgbaar bij de centrale meldkamer.
- Voor de houtwerkplaats is een nieuwe afzuiginstallatie aangeschaft.
- Verder zijn er enkele “extra” voorzieningen aangeschaft:
- Verbandtrommel voor werkplaats kunstuitleen en inrichtingswerkzaamheden op zaal.
- Een tweede defibrillator.

Risicobeheersing vormt een integraal onderdeel van onze dagelijkse bedrijfsvoering. Een goede beheersing van risico's en benutting van kansen zijn cruciaal voor het realiseren van strategie en doelen. Kansen en bedreigingen moeten tijdig worden geïdentificeerd en beheerst binnen een reële ‘risk appetite’. Het Bonnefantenmuseum is een deels uit publieke middelen gefinancierde instelling. We werken op basis van langetermijndoelstellingen die niet primair zijn gericht op het creëren van financiële waarden maar op het creëren en het vergroten van maatschappelijke waarden. We willen zo transparant mogelijk opereren richting alle belanghebbenden, waaronder overheid, publiek, fondsen en sponsors. We leggen op allerlei manieren verantwoording af over onze activiteiten en zijn onderworpen aan een veelheid van regels, codes en toezicht. Vertaald naar risico's leidt dit tot de volgende uitgangspunten:

- Voldoen aan wet- en regelgeving
- Voorkomen van reputatieschade
- Pro-actieve en voorbeeldige houding

We hanteren het beleid dat de continuïteit van de bedrijfsvoering moet worden gewaarborgd met een gezonde balans tussen risico en rendement. Voor de operationele risico's wordt een beperkte risicoacceptatie gehanteerd. Als het gaat om financiële risico's moet een stabiel financieel beleid met minimale en beheersbare risico's het uitgangspunt zijn. Op het gebied van compliance met wet- en regelgeving hanteren wij een zero-tolerancebeleid.

FINANCIËLE POSITIE

De financiële positie van het Bonnefantenmuseum is voldoende tot goed te noemen. Er zijn geen externe financiële middelen aangetrokken. Het gerealiseerde resultaat 2018 ad € 16.475 negatief ligt ruim boven de begroting 2018 welke sluit op € 200.000 negatief. In 2018 is de financiële positie ten opzichte van 2017 licht afgenomen. Ultimo 2018 is de currentratio van 1,75 ruim voldoende en ligt de solvabiliteit van 0,4 tussen de gewenste 0,25 en 0,5. Beiden zijn hiermee afdoende voor het Bonnefantenmuseum om aan haar verplichtingen op korte en lange termijn te voldoen.

PERSONEELSVERTEGENWOORDIGING

De Personeelsvertegenwoordiging (hierna PVT) en directie hebben in 2018, naast een goede samenwerking, open en eerlijk met elkaar gesproken over elementaire zaken die alle medewerkers betreffen. Voor ons als PVT is het van grote waarde om betrokken te zijn en samen met collega's bij te dragen aan de verdere doorontwikkeling van onze organisatie.

Leden

Vanaf juni 2017 is de huidige PVT in functie. Momenteel bestaat de PVT uit 2 leden, er wordt gezocht naar een derde lid.

Overleg

Er heeft vier keer regulier overleg met de directie plaatsgevonden. Verslaglegging vond plaats op basis van actiepunten. Tevens heeft de PVT in 2018 twee keer gesproken met de Raad van Toezicht.

In Gesprek

De PVT nam in 2018 het initiatief om in gesprek te gaan met een groot deel van de medewerkers. Tijdens deze zogenaamde 'Achterbansessies' werden de medewerkers gevraagd hun visie te geven op het museum en het reilen en zeilen in de organisatie. De uitkomsten van deze gesprekken zijn vervolgens besproken met de directie en de Raad van Toezicht.

Dossiers

- De PVT neemt deel aan de werkgroep Het Andere Werken (HAW) en ziet daarbij vooral toe op Arbo- en personeelgerelateerde aspecten
- RI&E: de PVT heeft overleg gehad met de preventiemedewerkers. De preventiemedewerkers informeren de PVT twee keer per jaar over de vorderingen binnen de kaders van het plan van aanpak.

- Op verzoek van de PVT én in samenwerking met de directie is er een Alcohol-, drugs- en medicijnenbeleid opgesteld
- Bezoekcijfers, ziekteverzuim en incidentmeldingen werden gemonitord
- De directie heeft in samenwerking met de PVT een nieuwe vertrouwenspersoon geselecteerd
- In navolging van het MTO werd er begin 2018 gestart met de Double Dates
- Het personeelshandboek is doorgenomen met de medewerker Personeel en Organisatie en hierin zijn een aantal voorstellen tot aanpassing gedaan
- Eind mei 2018 is de AVG in werking getreden. De directie heeft, in samenwerking met een aantal afdelingen en de PVT, een leidraad hiertoe opgesteld

Vooruitblik

Het Bonnefantenmuseum gaat in 2019 een periode tegemoet vol met nieuwe uitdagingen. Het Andere Werken wordt definitief gerealiseerd, wat voor het personeel als een grote verandering kan voelen. Het museum groeit in haar ambities en dat vereist ook een derde PVT-lid, dat gedurende 2019 geworven zal worden.

Het is als PVT essentieel om te weten wat er speelt in de organisatie. Overleg met het personeel is daarom onmisbaar en zal wederom een van de kerntaken zijn van de PVT. Als verlengde hiervan bestaat de intentie om een nieuw MTO uit te zetten, om te evalueren hoe de afgelopen jaren zijn verlopen na de uitkomsten van het eerste MTO.

De overige lopende dossiers zullen verder worden behandeld, waaronder de RI&E en de AVG.

STICHTING COLLECTIE BONNEFANTENMUSEUM

De Stichting Collectie Bonnefantenmuseum is de dato 10 september 2007 statutair opgericht. De statutaire vestigingsplaats is Maastricht. De samenstelling van het Bestuur (ten minste vijf leden) wordt gevormd door drie leden van de Raad van Toezicht (waaronder de voorzitter) en de directie van de Stichting Provinciaal Museum Limburg (Het Bonnefantenmuseum).

De stichting stelt zich ten doel:

- Het in stand houden en uitbreiden van de collectie ter ondersteuning van de belangen van de Stichting Provinciaal Museum Limburg (Het Bonnefanten Museum);
- Het verrichten van alle verdere handelingen, die met vorenstaande in de ruimste zin verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn, zoals het in stand houden van een aankoopfonds.

De stichting probeert dit doel te bereiken door het verwerven van kunstwerken, die naar het oordeel van de directie van het museum in het verzamelbeleid van het museum passen, teneinde deze aan het museum ter beschikking te stellen voor exposities, onderzoek en publicaties. Door het werven van subsidies, sponsorgelden, andere bijdragen en het werven van donateurs en begunstigers, alles voor zover daardoor verworven gelden ten doel hebben het in stand houden en uitbreiden van de collectie, alsmede al hetgeen met het voorgaande rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin van het woord.

NEVENFUNCTIES

Nevenfuncties directie

Stijn Huijts, artistiek directeur

- Lid Raad van Toezicht Muziekgieterij Maastricht
- Voorzitter Stichting Behoud Moderne Kunst
- Lid Raad van Commissarissen Parkstad Limburg Theaters N.V.
- Lid Raad van Toezicht Witte de With Center for Contemporary Art
- Lid bestuur Stichting Collectie Neutelings
- Gastcurator Mondriaan Fonds Prospects & Concepts (tot maart 2018)

Sandra Holtjer, zakelijk directeur

- Penningmeester Jeugdfonds Cultuur Limburg
- Lid bestuur De Maatschappij, Departement Zuid - Limburg
- Penningmeester Stichting Behoud Moderne Kunst
- Lid bestuur Stichting Collectie Neutelings
- Lid bestuur Stichting Museumnacht Maastricht
- Voorzitter Stichting Sporter Max Gerets (vanaf 3 april 2018)
- Lid Raad van Toezicht Stichting Trajekt (vanaf 30 oktober 2018)

Nevenfuncties leden Raad van Toezicht

C.W.P.J. Stienen

Lid Eerste Kamer der Staten – Generaal van Nederland

- Voorzitter Friends of Rutgers (organisatie met focus op seksuele rechten en gezondheid)
- Voorzitter Visitatiecommissie Emancipatie Gemeente Den Haag
- Voorzitter What Design can Do
- Bestuurslid van Action for Hope: culturele organisatie Midden-Oosten
- Lid European Council of Foreign Relations
- Bestuurslid van Bidayaat. Videocollectief van Syrische filmmakers
- Lid Steering board Dutch-British Apeldoorn conference for dialogue

ir. N.H. Gerardu

Nevenfuncties:

- Lid Raad van Toezicht Muziekgieterij Maastricht

mr. drs. A. Nicolai

Directeur DSM Nederland B.V.

- Commissaris Eneco
- Commissaris Brightlands Campus
- Commissaris Chemelot Venture Fund
- Vicevoorzitter VNCI
- Bestuurslid VNO/NCW
- Bestuurslid Nederlandse Bachvereniging
- Bestuurslid Wetenschap en Maatschappij
- Bestuurslid Limburgse Werkgeversvereniging
- Commissie van Advies Conservatorium van Amsterdam

drs. T.H.C. Schulpen

Directeur Europese Programma's Provincie

Noord – Brabant

- Lid Raad van Toezicht Stichting Gehandicaptenzorg Limburg SGL
- Lid Raad van commissarissen Huisartsenzorg Bedrijf Meditta
- Lid Raad van Toezicht poppodium Muziegieterij Maastricht;
- Lid Raad van Commissarissen woningcorporatie Woonpunt (tot 1 januari 2019)

prof. dr. C.J.M. Zijlmans

Hoogleraar UL Kunstgeschiedenis en

architectuurgeschiedenis

- Lid Raad van Toezicht Boekman Stichting
- Lid Raad van Toezicht BAK, Basis voor Actuele Kunst Utrecht
- Voorzitter Jury van de Dr. A.H. Heinekenprijs voor de kunst
- Voorzitter Hulzewé-Wazniewski Stichting
- Lid Raad van Toezicht SieboldHuis Leiden

VERENIGING VRIENDEN VAN HET BONNEFANTENMUSEUM

Vereniging van Vrienden van het Bonnefantenmuseum (hierna VVB) is een actieve vereniging die het museum zowel financieel ondersteunt als meer bekendheid geeft en daarnaast tal van activiteiten organiseert voor haar leden. Ultimo 2018 telt de VVB 321 leden.

Het bestuur kwam het afgelopen jaar negen keer bij elkaar, daarnaast heeft het bestuur vier maal overleg gevoerd met de directie van het Bonnefantenmuseum en hebben diverse overleggen met de Aankoopcommissie plaatsgevonden. In januari 2018 heeft een afvaardiging van het bestuur een bijeenkomst in Roermond met als thema “Cultureel ondernemerschap in Vriendenkringen van musea” bezocht.

Het bestuur van de Vereniging bestond op 31 december 2018 uit de volgende personen:

Voorzitter : Guido Beckers

Penningmeester : Harry Degens

Secretaris : Irene Raedts-Schreuder

Bestuursleden : Matthia Tacken, Hetty Geursen, Frie Hoekstra en Arthur Meij

Een deel van de contributiegelden van de VVB wordt gestort in een speciaal fonds, waarmee het museum in staat wordt gesteld aankopen mogelijk te maken. Op deze manier levert de VVB een interessante bijdrage aan de collectievorming van het museum. In de aanloop naar 2020 hebben, in overleg met de artistiek directeur van het Bonnefantenmuseum, de ideeën rondom het jubileumgeschenk verder vorm gekregen.

De excursie- en activiteitencommissie van de VVB heeft in 2018 twee keer vergaderd. Gedurende het verslagjaar werden voor de leden o.a. de volgende activiteiten/faciliteiten georganiseerd:

- Nieuwjaarsbijeenkomst
- Bezoek Art Rotterdam in de van Nelle Fabriek
- Bezoek Cuypershuis
- Atelierbezoek Anneke Kockelkorn
- Kunstlunch in kader van de tentoonstelling van Kahlil Joseph NEW SUNS
- Bezoek Museum More en Kasteel Ruurlo
- Kunstlunch in het kader van de tentoonstelling Verzameling Jacques & Miny Defauwes
- Algemene Ledenvergadering
- Bezoek Museum aan het Vrijthof – “De Oeuvre-tentoonstelling Ted Noten”
- Bezoek Suermondt - Ludwigmuseum in Aken
- Kunstlunch in het kader van Beating around the bush Episode #5 – Old Masters Never die
- Uitnodiging van de Vrienden van Schunck inzake Schunck Architectuur
- Atelierbezoek Gerrie Severens
- Lezing “Architectuur van het museum” door Prof. Ir. C. Kleinman
- Bezoek Museum aan het Vrijthof – “Over Leven: Guy van Grinsven”
- Galeriebezoek Ponte Arte

4

BALANS PER 31.12 (× €1.000)

ACTIVA	31-12-2018	31-12-2017
	€	€
<i>Vaste activa</i>		
Materiële vaste activa		
Inrichting	584	622
Inventaris	121	103
Automatisering	69	120
	774	845
<i>Vlottende activa</i>		
Voorraden	38	28
Vorderingen		
Debiteuren	185	292
Belastingen en premies	171	174
Overlopende activa	1.082	1.120
	1.438	1.586
Liquide middelen	2.103	1.848
Totaal activa	4.353	4.307

PASSIVA	31-12-2018	31-12-2017
	€	€
Eigen vermogen		
Stichtingskapitaal	0	0
Fondsen	1.290	1.324
Algemene reserve	349	332
	1.639	1.656
Voorzieningen		
Voorziening onderhoud	639	690
Voorziening jubileumuitkeringen	30	28
	669	717
Kortlopende schulden		
Kooptegoeden abonnees	827	883
Lening BlockBusterFonds	75	-
Vooruitontvangen subsidies	414	364
Schulden aan leveranciers	200	232
Belastingen en premies	119	114
Pensioenpremies	32	27
Overlopende passiva	378	314
	2.045	1.934
Totaal passiva		
	4.353	4.307

STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2017 (× €1.000)

	Rekening 2018	Begroting 2018	Rekening 2017
	€	€	€
BATEN			
Directe opbrengsten:			
Publieksinkomsten	651	533	526
Sponsorinkomsten	111	70	223
Overige inkomsten	300	274	264
	1.062	877	1.013
Indirecte opbrengsten	840	804	792
	1.902	1.681	1.805
Totaal opbrengsten			
Structurele subsidie Provincie Limburg	5.340	5.340	5.200
Structurele subsidie gemeente	3	3	3
Overige (niet structurele) subsidies/bijdragen	654	486	763
	5.997	5.829	5.966
Totaal subsidies/bijdragen			
Financiële baten	1	4	2
	7.900	7.514	7.773

LASTEN

Salarislasten	2.893	2.845	2.778
Afschrijvingen	175	168	168
Huur	1.191	1.169	1.171
Aankopen	598	552	745
Overige lasten	3.054	2.976	2.979
	7.911	7.710	7.841
Financiële lasten	5	4	4
	7.916	7.114	7.846

Exploitatieresultaat vóór bestemming

Bestemming exploitatieresultaat:			
Fonds onderhoud en afschrijvingen	-51	0	0
Fonds restauratie	17	0	0
Fonds restauratie	0	0	0
Fonds publikaties	0	0	-13
Fonds tentoonstellingen	0	0	-75
Fonds aankopen	0	0	7
	-34	0	-81
Mutatie bestemmingsfondsen	18	-200	8
Onverdeeld resultaat	-16	-200	-73

De balans en de de staat van baten en lasten zijn ontleend aan de jaarrekening 2018, waarbij op 29 juni 2019 door RSM Nederland Accountants N.V. een goedkeurende controleverklaring is verstrekt.

Directe opbrengsten

De entreegelden zijn € 112.000 (22,5 %) hoger dan begroot. Dit hangt samen met de gerealiseerde hogere bezoekersaantallen (130.000 versus 121.000). Tevens overschrijden de sponsorinkomsten de begroting met € 41.000, dit betreft met name de tentoonstelling Defauwes (€ 15.000) en een fors hogere bijdrage van de BankGiro Loterij (€ 32.000). Tevens zijn de aan de verkoop van de Museumkaart gelinkte inkomsten € 30.000 hoger dan begroot. Hier staat natuurlijk een eveneens hogere post inkoopwaarde museumkaarten’ tegenover ad € 28.000

Indirecte opbrengsten

De verhuur van het auditorium en de Rossi zaal laat in 2018 voor het eerst sinds jaren een stijging zien (57,5 % ten opzichte van de begroting 2018 en 252 % ten opzichte van de realisatie 2017. In 2017 is onderzocht waarom de inkomsten achterbleven, hierop is intern gerichte actie ondernomen, o.a. meer acquisitie, een nieuw reserveringssysteem en meer gezamenlijke projecten met Ipanema.

Overige (niet structurele) subsidies/bijdragen

De stijging van 35 % ten opzichte van de begroting is gerealiseerd door de incidentele bijdrage van het Mondriaan ad € 40.000 voor de aankoop van het werk Galgenfeld 2003 – 2004 van Paloma Varga Weisz, de extra inkomsten samenhangend met een actie om het geoormerkt werven via loten van de BankGiro Loterij ad € 52.000 een push te geven en door extra bijdragen van de Provincie Limburg voor het project Collectie Limburg én de matching sponsorbijdrage ad in totaal € 39.000.

Financiële baten

Realisatie is veel lager dan ingeschat bij het opstellen van de begroting. Dit is gelegen in het feit dat er nagenoeg geen rente meer wordt vergoed over de spaartegoeden.

Huur

Deze realisatie ligt € 22.000 boven de begroting 2018. In desbetreffende begroting is geen rekening gehouden met huurkosten voor dependance Bonnefanten Kunstuitleen Sittard – Geleen inzake het nieuwe pand aan de Markt 88 in Geleen én de tijdelijke huur van externe depotruimte voor collectiewerken samenhangend met de aanpassing van onze interne depotruimte.

Aankopen

De aangekochte kunstwerken overschrijden de begroting met € 40.000, deze overschrijding wordt gecompenseerd door de extra bijdrage van het Mondriaan Fonds van eveneens € 40.000 inzake Galgenfeld 2003 – 2004 van Paloma Varga Weisz. Zie tevens de toelichting bij de post “Overige (niet structurele) subsidies/bijdragen”.

Overige lasten

De overige personeelslasten bedragen € 40.000 (= 25 %) meer dan begroot. Het betreft de posten ‘deskundigheidsbevordering’ en ‘overige’. Dit wordt veroorzaakt door niet begrote extra opleidingskosten o.a. een coachingtraject, een assessment, opleiding nieuw reserveringssysteem voor de afdelingen Educatie en Evenementen en outplacementkosten.

De post Het Andere Werken zoals opgenomen onder de huisvestingskosten ad afgerond € 46.000 omvat de kosten van het ontwerp bureau en advieskosten inzake de te realiseren klimaatinstallatie.

De bruto bezoldiging van de twee topfunctionarissen van het Bonnefantenmuseum is lager dan het algemene normbedrag van € 181.000 voor de Wet Normering Topfunctionarissen publieke en semipublieke sector.

De bezoldiging van de artistiek directeur bedroeg € 150.198 en van de zakelijk directeur € 128.509. De bedragen zijn inclusief pensioenbijdragen.

De leden van de Raad van Toezicht van het Bonnefantenmuseum zijn onbezoldigd.

Bezoldiging topfunctionarissen

Leidinggevende topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking:

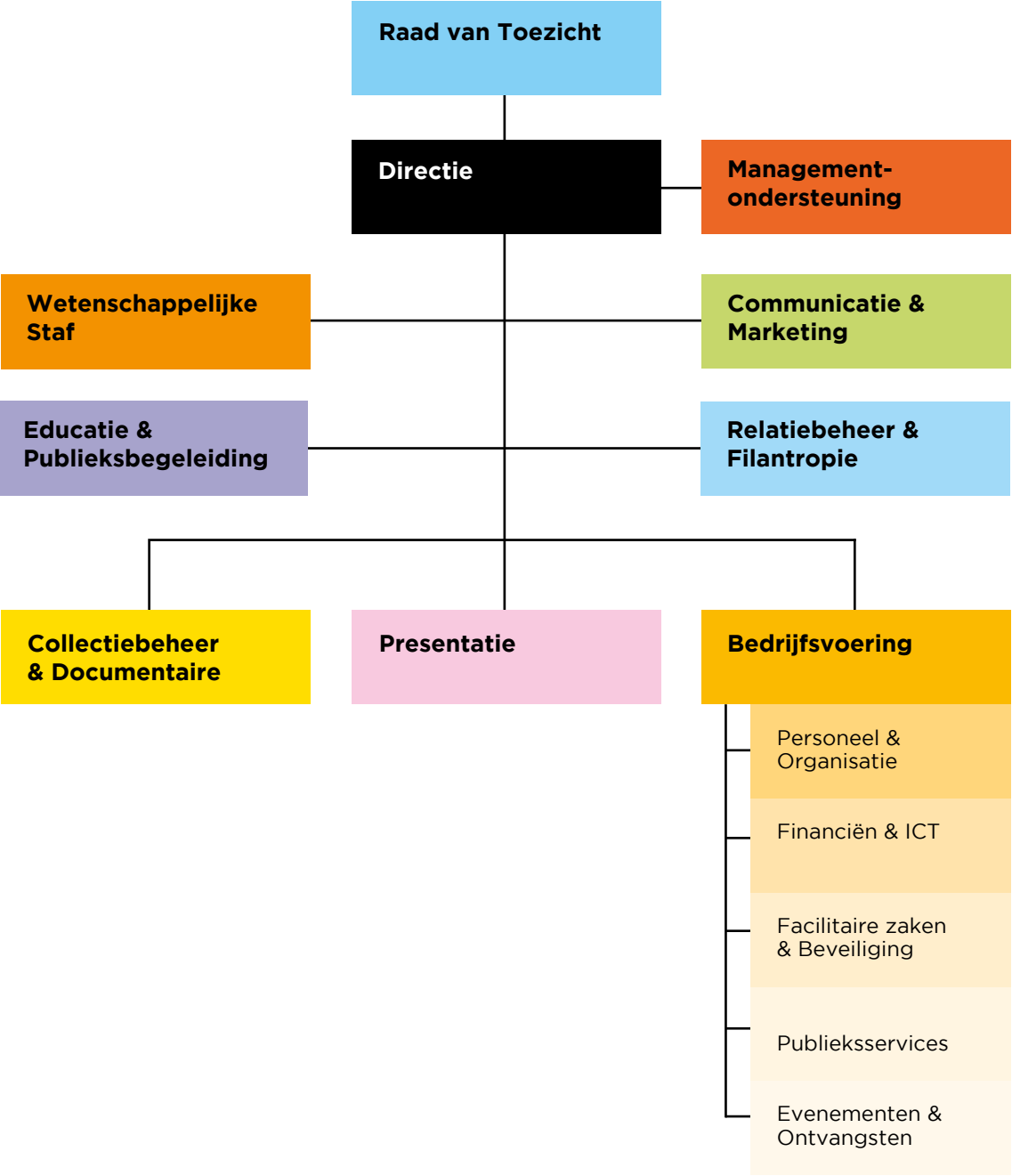
Gegevens 2018	A.J. Huijts		S.M.E. Holtjer-Mols	
Functiegegevens	Bestuurder		Bestuurder	
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1/1 – 31/12		1/1 – 31/12	
Omvang dienstverband (in fte)	1,0		1,0	
Gewezen topfunctionaris?	Nee		Nee	
(Fictieve) dienstbetrekking	Ja		Ja	
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	€	187.000	€	187.000
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€	129.217	€	113.840
Beloningen betaalbaar op termijn	€	18.491	€	17.823
Totale bezoldiging	€	147.708	€	131.663
Gegevens 2017	A.J. Huijts		S.M.E. Holtjer-Mols	
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1 – 31/12		1/1 – 31/12	
Omvang dienstverband (in fte)	1,0		1,0	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€	133.084	€	112.280
Beloningen betaalbaar op termijn	€	17.114	€	16.229
Totale bezoldiging	€	150.198	€	128.509

5

FORMATIEVE OPBOUW (per 31.12.2018)

	2018	2017	2016
Totaal aantal fte's	32,25	31,47	30,74
Aantal fulltime + parttime medewerkers	42	44	41
Gemiddelde leeftijd	49,9	48,52	51,2
Gemiddelde dienstverband (jaren)	14,75	13,4	14,73
Aantal fulltimers / deeltijders	14/28	14/30	15/26
Gemiddelde (Md) salarisschaal	7,81	7,37	8,76
Aantal mannen / vrouwen	10/32	11/33	11/30
Instroom medewerkers	2	5	3
Uitstroom medewerkers	4	2	1
Ziekteverzuim %	2,55	5,12	8,90
Gemiddelde frequentie p/mw	1,74	1,39	1,92
Gemiddelde verzuimduur (dagen)	3,71	7,53	13,26
Medewerkers zonder verzuim %	38,64	45,65	35,00

ORGANISATIESTRUCTUUR

PERSONEELSBESTAND

Directeur/bestuurder

A.J. Huijts, artistiek directeur
S.M.E. Holtjer, zakelijk directeur

Managementondersteuning

M. van Belkom, management assistent

Wetenschappelijke Staf

P. van den Bosch, conservator hedendaagse kunst
L. Hendrikman, conservator oude kunst

Educatie & Publieksbegeleiding

S. Metsemakers, conservator educatie
M. Jonker, plaatsvervangend conservator educatie (18.09.2018 t/m 01.02.2019)
I. van Rooy, assistent-conservator educatie
N. Keulen, junior coach Young Office (01.07.2018 t/m 31.10.2018)

Communicatie, Marketing & Publieksbegeleiding

E. Wagemans, hoofd communicatie en marketing
L. Heijmans, senior medewerker communicatie & marketing (tot 01.10.2018)
M. Hamers, medewerker communicatie & marketing
M. Nijsten – Lardenoye, medewerker relatiebeheer

Collectiebeheer & Documentatie

I. Kentgens, hoofd collectiebeheer en – documentatie
T. Stet, medewerker behoud & beheer
M. Meisen, registrar collectie
J. Curfs, registrar tentoonstellingen
N. Bongers, erfgoedtalent (01.01.2018 t/m 30.06.2018)
L. Silvius, erfgoedtalent (31.10-2018 t/m 30.04.2019)

Presentatie

J. Peeters, hoofd presentaties
T. Goossen, projectleider
M. Knapen, projectleider
S. Wewers, project assistent
L. Hovens, project assistent
R. Brouwer, medewerker inrichting (primus inter pares)
F. Salden, medewerker inrichting
M. Schepers, medewerker inrichting
R. Vondenhoff, medewerker inrichting
C. van den Brand, medewerker audiovisuele technieken

Publieksservices – Evenementen en Ontvangsten

A. Bonnier, senior medewerker culturele en commerciële events
M. Meese, medewerker reserveringen en ontvangsten

Publieksservices – Front Office

F. Nijenhuis, medewerker front office (balie) en medewerker publieksservice
S. Corstens – Brok, medewerker front office (balie)
C. van Leeuwen, medewerker front office (balie)
D. Castermans, medewerker front office (balie)
R. Servais, coördinator museumshop (tot 01.03.2019)
R. Hamers, assistent coördinator museumshop
P. Leenders, medewerker front office (museumshop)
J. Roncken, medewerker front office (museumshop)

<i>Publieksservices – Kunstuitleen</i> L. Brandts – Rokx, coördinator Kunstuitleen R. Wilhelmus , medewerker Kunstuitleen (MTB) J. Blei – Ponjee, dependance beheerder Sittard I. Lucas, dependance beheerder Roermond A. Debeye, dependance beheerder Maastricht I. Neijnsens, dependance beheerder Weert (tot 01.07.2018) I. Paliska, dependance beheerder Landgraaf M. Hodzelmans, dependance beheerder Venlo C. Heldens, dependance beheerder Venlo <i>Financiën & ICT</i> M. van der Graaf, controller G. Bakker, medewerker financiën P. Lenting, medewerker financiën <i>Personeel & Organisatie</i> M. Gerets, medewerker personeel & organisatie	<i>Museumgidsen en museumdocenten: (freelancers)</i> A. Agasi, F. Benavides, P. de Bruijn, A. v.d. Bund, D. Castermans, J. Casu, H. Ector, K. Goossen, M. Greweldinger, L. Hage, C. Hendrix-Vogels, N. Janssen, O. van de Koppel, I. van Lieshout, M. Martens, V. Pinckaers, A. van Pol, M. Smeets, M. Vanderputte, B. de Wal, A. van der Zanden <i>Young Office</i> L. Beulens, M. Chutijirawong,D. El-Feiaz, E. Etrari, N. Geerlings, D. Haenen, R. van Halteren, L. Hermans, H. Hesemans, G. van der Heyden, M. Husson, E. Kaland Lindseth, J. Mathy, S. Mevis, E. Mevissen, R. Munnecom, F. de Nijs, I. Nilwik, S. de Oliveira, S. Pammler, Z. Peels, I. Perez, M. Pfeiffer, R. Picciulin, V. van Slooten, L. Steege, A.Vucicevic, D. Westphal en J. Yeh	<i>Uitgaande bruiklenen 2018 – Hedendaagse Kunst</i> NEVER ENDING STORIES KUNSTMUSEUM WOLFSBURG 29 oktober 2017 t/m 4 maart 2018 Inv.nr. 4842 Marcel Broodthaers <i>Une Seconde d’Eternité</i>, 1970 16 mm film PROVINCIEHUIS, MAASTRICHT 5 december 2017 t/m 30 maart 2018 Inv.nr. 6052 William P.A.R.S. Graatsma <i>Ontwerp en uitvoering grote kubus</i>, 2016 Hout 280 x 280 x 280 cm BYE BYE DE STIJL CENTRAAL MUSEUM, UTRECHT 16 december 2017 t/m 10 maart 2018 Inv.nr. 5861 Mary Heilmann <i>Rietveld-Remix #1</i>, 2004-2008 Beschilderd hout 64 x 42 x 49,5 cm Inv.nr. 5862 Mary Heilmann <i>Rietveld-Remix #2</i>, 2012 Beschilderd hout 64 x 42 x 48 cm Inv.nr. 5863 Mary Heilmann <i>Positive – Negative</i>, 2011 Olieverf op doek 127 x 102 cm	PUNK DANS KUNST Schunck, Heerlen 27 januari t/m 13 mei 2018 Inv.nr. 5873 Rik Meijers <i>Bottles</i>, 1998-2012 Gemengde techniek Diverse afmetingen HANS TRUIJEN MUSEUM LAND VAN VALKENBURG, VALKENBURG AAN DE GEUL 18 maart t/m 27 mei 2018 Inv.nr. 2098 Hans Truijen <i>Voor het optreden</i>, 1973 Olieverf op doek 75 x 85,5 x 6 cm GRAYSON PERRY KIASMA, HELSINKI 13 april t/m 2 september 2018 Inv.nr. 5969 Grayson Perry <i>Memory Jar</i>, 2013 Geglazuurd aardewerk h. 54 cm OBJECT LOVE DE DOMIJNEN, SITTARD 15 april t/m 1 september 2018 Inv.nr. 5576 Bas de Wit <i>Toontje lager (Monument to)</i>, 2008 Epoxy, polyester, foam, ijzer 380 x 261 x 132 cm
---	--	--	--

DSM GEBOUW, HEERLEN 29 mei t/m 15 oktober 2018	MARCEL BROODTHAERS GARAGE MUSEUM OF CONTEMPORARY ART, MOSKOU 29 september 2018 t/m 3 februari 2019
Inv.nr. 6052 William P.A. R.S. Graatsma <i>Ontwerp en uitvoering grote kubus</i> , 2016 Hout 280 x 280 x 280 cm	Inv.nr. 3512 Marcel Broodthaers <i>L'entrée de l'exposition</i> , 1974 Gemengde techniek Zaalvullend
PLAY KORTRIJK 2018 STEDELIJKE MUSEA KORTRIJK 23 juni t/m 11 november 2018	ALS KUNST JE LIEF IS KRÖLLER-MÜLLER MUSEUM, OTTERLO 29 september 2018 t/m 4 februari 2019
Inv.nr. 5885 Navid Nuur <i>‘Untitled’ (Distant relations between lovers could fail by the lack of your true focus)</i> , 1986-2018 Gemengde techniek Zaalvullend TRACES BUITENPLAATS KASTEEL WIJLRE 1 juli t/m 18 november 2018	Inv.nr. 5897 Mark Manders <i>Mind Study</i> , 2010-2011 Hout, epoxy, keramiek, doek, ijzer 170 x 240 x 500 cm
Inv.nr. 5627 Jean-Marc Bustamante T.7.01, 2001 Foto op papier 240 x 160 x 5,5 cm	Inv.nr. 6050 Grayson Perry <i>The Tomb of the Unknown Craftsman</i> , 2011 Olieverf, glas, touw, gietijzer, vuursteen 305 x 204 x 79 cm
Inv.nr. 5686 Ger van Elk <i>Studie voor Roquebrune</i> , 1984 Lakverf, textiel, hout 102 x 102 cm	MAI-THU PERRET MAMCO, GENEVE 9 oktober 2018 t/m 3 februari 2019
Inv.nr. 5692 Michel François <i>Atelier Pissenlits (Paardebloemen atelier)</i> , 1999-2005 Plexiglas, hout, nylondraad, paardenbloemen, tl-verlichting, metaal 242 x 120,7 x 50,7 cm	Inv.nr. 5528 Mai-Thu Perret <i>Apocalypse Ballet (neon Belt)</i> , 2006 Neon, papier-maché, metaal, acryl, gouache 170 x 110 x 90 cm

UITGAANDE BRUIKLEEN (VERVOLG)

<i>Uitgaande bruiklenen 2017 – Oude Kunst</i>	GUBBIO AL TEMPO DI GIOTTO. TESORI D’ARTE NELLA TERRA DI ODERISI PALAZZO DUCALE, GUBBIO 7 juli t/m 4 november2018
PIETER POURBUS EN DE VERGETEN MEESTERS GROENINGEMUSEUM, BRUGGE 12 oktober 2017 t/m 21 januari 2018	Inv.nr. 3423 Mello da Gubbio <i>Madonna</i> , ca. 1330-1340 Tempera op paneel 121,5 x 67,5 x 11,5 cm
Inv.nr. 5857 Pieter Claeissens <i>Allegorie op de onbevlekte ontvangenis</i> , ca. 1550-1575 Olieverf op paneel 150 x 79 x 5 cm	
THE MASTER OF MESSKIRCH: CATHOLIC SPLENDOUR DURING THE REFORMATION STAATSGALERIE STUTTGART 8 december 2017 t/m 2 april 2018	
Inv.nr. 4036 Meester van Messkirch <i>Heilige Werner</i> , 1535-1538 Olieverf op paneel 176 x 48 x 3,5 cm	
FROM TIEPOLO TO RICHTER, EUROPEAN DIALOGUE MUSEUM KUNST EN GESCHIEDENIS, BRUSSEL 23 mei t/m 30 september 2018	
Inv.nr. 1466 Joannes Andreas Gerardus l’Herminotte <i>Koffiekan</i> , 1758-60 Zilver h. 34,5 cm	
Inv.nr. 6070 Joannes Andreas Gerardus l’Herminotte <i>Drie-kranen kan</i> , 1758-60 Zilver h. 30,8 cm	

FOTOCREDITS

p 1 Opening tentoonstelling David Lynch, Someone is in my House, Bonnefantenmuseum, ©Harry Heuts 2018
p 2 Opening tentoonstelling David Lynch, Someone is in my House, Bonnefantenmuseum, ©Harry Heuts 2018
p 9 Bonnefanten Tefaf Welcome Party, © Manor Lux 2018
p 17 Stanley Donwood, Optical Glade, © Peter Cox 2018
p 18 De hand van Pierre Kemp, © Pascale Leenders 2017
p 21 Verzameling Jacques & Miny Defauwes, © Peter Cox 2017
p 23 Kahlil Joseph, NEW SUNS, © Peter Cox 2017
p 24-25 Kahlil Joseph, NEW SUNS, © Peter Cox 2017
p 26 Johan Tahon, Bonnefantenmuseum, ‘Wir überleben das Licht’, © GJ. Van Rooij 2018
p 27 Johan Tahon, Bonnefantenmuseum, ‘Wir überleben das Licht’, © GJ. Van Rooij 2018
p 29 Beating around the Bush #5, installation view Edward Lipski, © Peter Cox 2018
p 30-31 Beating around the Bush #5, installation view Helen Verhoeven, © Peter Cox 2018
p 32 Robin de Puy, Randy, courtesy The Ravestijn Gallery, © Robin de Puy 2016
p 33 Tentoonstelling Robin de Puy, Bonnefantenmuseum, ©Peter Cox 2018
p 34-35 Robin de Puy, Randy, Bonnefanten Tefaf Welcome Party, © Manor Lux 2018
p 36 Juliaan Andeweg, Bob Eikelboom, Daniel van Straalen, Making Money For My Friends, Bonnefantenmuseum, © Peter Cox 2018
p 37 Juliaan Andeweg, Bob Eikelboom, Daniel van Straalen, Making Money For My Friends, Bonnefantenmuseum, © Peter Cox 2018
p 38 Claude Monet, Molens bij Zaandam, 1871, ©Maurice Tromp 2013
p 39 Tien topstukken on tour: Voor Nederland verworven dankzij de BankGiro Loterij, Bonnefantenmuseum, ©Peter Cox 2018
p 40 The Death of Melanie Bonajo, © Gert Jan van Rooij 2018
p 42 The Death of Melanie Bonajo, © Gert Jan van Rooij 2018
p 42-43 The Death of Melanie Bonajo, © Gert Jan van Rooij 2018
p 45 Rendez-vous, ©Hans Lemmen and Roger Ballen 2016
p 46-47 Opening tentoonstelling Roger Ballen & Hans Lemmen, © Pascale Leenders 2018
p 48-49 Tentoonstelling David Lynch, Someone is in my House, Bonnefantenmuseum, ©Harry Heuts 2018
p 51 Opening tentoonstelling David Lynch, Someone is in my House, Bonnefantenmuseum, ©Harry Heuts 2018
p 52 De Zondeval, ca 1540-50, Jan van Hemessen (omgeving van Meester Paulus en Barnabas), Collectie Bonnefantenmuseum, © Peter Cox 2014
p 55 Overzicht Permanente Collectie Oude Kunst, Bonnefantenmuseum, © Peter Cox 2017
p 57 Collectie Neutelings, Bonnefantenmuseum, © Peter Cox 2016
p 58 Koorkappen, Fashionclash, ©Sem Shayne 2018
p 58 Koorkappen, Fashionclash, ©Sem Shayne 2018
p 59 Koorkappen, Fashionclash, ©Pascale Leenders 2018
p 60 Eric Corton tijdens tv-opnames Bonnefanten Pinkpop-Up Museum 2018
p 63 Grayson Perry, The Tomb of the Unknown Craftsman, ©Peter Cox 2016
p 65 Robin de Puy, Randy, courtesy The Ravestijn Gallery, © Robin de Puy 2015
p 72 Kinderworkshop in Bonnefantenmuseum, ©Richard Stark 2017
p 76 Bonnefanten Pinkpop-Up Museum 2018, Melanie Bonajo, © Harry Heuts 2018
p 79 Museumnacht 2018, mirror photobooth
p 80-81 Bonnefanten Tefaf Welcome Party 2018, © Manor Lux 2018
p 82 Art Rocks, Museumronde Bonnefantenmuseum, © Jelmer de Haas 2018
p 88-89 István Csákány, Ghost Keeping, ©Jean-Pierre Geusens 2018
p 94-95 Stijn Huijts, tentoonstelling David Lynch, Someone is in my House, Bonnefantenmuseum, ©Harry Heuts 2018
p 102-103 Bonnefantenmuseum, © Kim Zwarts 2006
p 121 Opening tentoonstelling David Lynch, Someone is in my House, Bonnefantenmuseum, ©Harry Heuts 2018
p 122-123 Opening tentoonstelling David Lynch, Someone is in my House, Bonnefantenmuseum, ©Harry Heuts 2018

DANK

Begunstigers

Het Bonnefantenmuseum ontvangt meerjarige financiële ondersteuning van de Provincie Limburg, BankGiro Loterij, Mondriaanfonds en DSM. Voor aankopen, tentoonstellingen, educatie, restauratie en onderzoek ontvangt het Bonnefantenmuseum met regelmaat steun van diverse fondsen en bedrijven.

Bruikleengevers

Wij danken onze langdurige bruikleengevers: de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, de Fundatie Willem en Jeanne Neutelings, de Stichting Bisschoppelijk Museum, het Limburgs Geschied- en Oudheidkundig Genootschap en verschillende privé-verzamelingen.

Mecenassen

Wij danken onze mecenassen voor hun (onder) steun(ing), te weten Oostwegel Collection: Hotels, Restaurants, Meetings & events, Hago Nederland, Intergarde, Mediaservice Maastricht, Strukton Worksphere Elsloo en diverse andere bedrijven en/of organisaties die anoniem wensen te blijven.

Vrienden

Het museum dankt de Vereniging Vrienden van het Bonnefantenmuseum voor haar steun.

DAV

Handwritten-style text, possibly 'S. & M. my'.

30 NO

Binnenland Buitenland provincie limburg